

Juubilarid olid tulnud õnnitlema valla raamatukogude pealikuid.

Fotod: Raivo Laidma

Pärsti raamatukogu tähistas 100. aasta juubelit

25. oktoobril tähistati Pärsti mõisas tegutseva raamatukogu 100. sünnipäeva. Pärsti raamatukogu ajaloost tegi juubeli-peol ettekande 50 aastat Pärsti raamatukogus töötanud Olga Sööt ja sellele järgnes Kristiina Ehini ning Silver Sepa luule- ja lauludeõhtu.

Luuletaja Kristiina Ehini ja muusik Silver Sepp astusid üles värskel luule- ja lauludekavaga "Janu on kõikidel kaks", mille- ga esitleti Ehini samanimelist luulekogu. Kava lõppedes sai tutvuda raamatukoguga, külastada Pärsti mõisalasteaia ruume ja Olga Sööti rajatud ajalootuba.

Pärsti raamatukoguhoidja Olga Sööti esimene kontakt Pärstiga oli 1971. aastal, kui toimus kooli korraldatud jalgsi- matk Vanamõisa, mille üks peat- us oli Pärsti mõisa juures. Sööti sõnul ütles Pärsti kooli direktor toona mõisatrepil, et järgmisel aastal võtavad nad tööle uue raamatukoguhoidja, kuna praegu- ne läheb pensionile.

"Ma ütlesin, et "Kes siia po- ripõrgu ikka tuleb", sest ilm oli tõesti porine tol päeval. Aga näe, sõin oma sõnu," ütles tänane raamatukoguhoidja. "1972. aastal olin just mina see, kes asus Pärsti raamatukokku tööle. Tegelikult hakkas mulle Pärsti väga meeldima, kui peale koo- limatka veel paigaga tutvumas käisin. Mulle meeldis mõis ja park, kõik see ümbritsev loo-

Kingituse võtab vastu juubelisündmusel põhiettekande pidanud ja 50 aastat Pärsti raamatukogus töötanud Olga Sööt.

dus. Lisaks asus Pärsti lähedal minu varasemale kodukohale, Sürgaverele, kust oli hea tööle käia. Korralduslikke muutusi, kolimisi ja muud sellist on olnud mitmeid selle aja jooksul, aga siia olen ma jäänud," meenutab 50 aastat Pärsti raamatukogus töötanud Sööt.

Viljandi vallavanem Alar Karu sõnul valmistab heameelt, et Pärsti kandi rahvas on oma raamatukogust põnevad ja harivat sisu sisaldavaid raamatuid laenu- tada saanud juba terve sajandi. "Eriliseks teeb selle juubeli tähis- tamise ka see, et pool sellest ajast ehk 50 aastat, on raamatukogu

külastajaid rõõmsalt vastu võt- nud ja neile raamatuid soovita- nud ning laenutanud üks ja sama inimese – Olga Sööti," ütles Karu. "Jääb vaid soovida, et raamatu- kogu vajadus Pärsti kogukonnas jääb kestma ja ka meie noored leiavad tee jätkuvalt nii täna kui ka homme Pärsti mõisamajas ole- vasse raamatukokku teadmiste ja ilukirjanduse juurde."

Viiratsi rahvaraamatukogu direktori Erika Londi arvates on raamatukogud läbi aja seisnud muutuste tuules, kuid raama- tukogu olulisus kogukondade kultuuri-, haridus- ning seltsielu osana on püsinud muutumatult.

"Viimased kaks aastat on Pärsti raamatukogu kuulunud Viiratsi Rahvaraamatukogu struktuuri, kuid see on "piisake meres", võt- tes arvesse raamatukogu 100 te- gutsemisaastat, millest imetlus- väärselt pool sajandit on Pärsti raamatukogu süda olnud Olga Sööt, kes augustis tähistas oma 50. tööjuubelit. Olga on olnud aktiivne Pärsti küla ja laiemalt piirkonna sündmuste korralda- ja, samuti entusiastlik koduloo- materjalide koguja, rajades Pärsti mõisasse raamatukogu juurde ajalootoa," rääkis Lond.

Martin Raid
avalike suhete nõunik

Viljandi valla jõulupuu on tänava Paistus

Loosimine toimus Kärstna kuuse juures, kus oli möö- dunud aastal valla jõulu- puu. Loosimise viisid läbi abivallavanem Irma Väre ja Tarvastu lasteaia Kärst- na maja tublid päkapikud. Sel aastal naeratas loosi- õnn Paistule, kuhu tuleb Viljandi valla jõulupuu. Jõulupuu loosimise ees- märk on ühendada erine- vaid piirkondi ja pöörata pühade ajal tähelepanu ühele valla paigale. See annab valla elanikele põhjuse tutvuda ka teiste kauniste ja põnevate kan- tidega.

Kaardistame Viljandi valla turismiobjektid

Kodanike ühenduste ja külaarengu komisjon kut- sub teada andma kohvi- kute, majutusasutuste, puhkekohtade, matkara- dade, ujumiskohtade jne, mis peaksid kindlasti kajastuma Viljandi valla turismikaardil. Nõnda saame suurendada oma valla külgetõmmet nii sise- kui välituristidele. Kontakt: viljandivald@viljandivald.ee. Manuses- se kirjutada märgusõna: Uus turismiobjekt.

Viljandi valla kaasava eelarve hääletuse võitis Vana-Võidu mänguväljak

Viljandi valla tänavuse kaasava eelarve hääle- tuse võitis Vana-Võidu mänguväljak-seiklusrada. Viljandi vallavalitsus on ka hääletuse tulemusel kinnitanud. Lähemalt lk 5.

Põlevatest tänavaval- gustitest Mäeltküläs

Inimesed on küsinud, miks põlevad Mäeltküla tööstuspargis tänavaval- gustid? Majandusnõu- niku Mati Valli sõnul põlevad Mäeltküla töös- tuspargi tänavavalgustid mitte täies ulatuses, vaid kolmandiku kaupa ja teatud aja tagant lampi- de põlemist roteeritakse. Tänavavalgustid põlevad selleks, et vältida lampide elektroonika riknemist. Suurt kulu lampide töö- tamiseks ei kaasne.

Tuntud telemees Urmas Vaino küsis koostööpäeval, kuidas luua tõhusat dialoogi ja vastas sellele ka ise tunniajase ettekandega. Foto: Irma Väre

Kogukondade koosloomest Viljandi vallas

Kas teadsite, et 29. oktoobril toimus Uusna külamajas valla esindajate ja kogukondade koosloomepäev? Ei teadnud? Magasid sündmuse maha või ei sobinud kuupäev, aga oleksid tahtnud osaleda? Tegelikult pole sellest midagi, sest me teeme seda veel! Ja regulaarselt!

Irma Väre, Viljandi abivallavanem

Vallajuhid arutavad väga tihti, kuidas viia oluline info kõigi inimesteni vallas ja kui palju valla poolt saadetaid sõnumeid personaliseida. Ja vahest tundub ikka, et selleks, et elavdada suhtlust meie kogukondadega, tuleks midagi teistmoodi teha või teistmoodi kommunikereida.

Loomulikult vallaleht ja valla Facebooki leht teavitavad sündmustest – esimene siis juba toimunud ja Facebooki grupid Viljandi vald ning Viljandi valla rahvas varsti saabuvatest pidustustest, kokkusaamistest ja ühisüritustest. Ja kõigele sellele vaatamata, käies valla inimestele arengukava tutvustamas, kogukonna koosolekutel või üldse vallas ringi liikudes, kogeme ikka ja jälle, et informatsioon, mida nii hoolega oleme püüdnud levitada, polegi kohale jõudnud. Ikka veel küsitakse, kas rahvamaja saali saab sünnipäevadeks välja üürida või kas vallas mõni ametnik ka on, kes külakogukondadega tegeleb? Seega tuleb ikka ja jälle endalt küsida, kas saame oma inimestega rääkides midagi paremini või teistmoodi teha?

Sellest kevadest saadik asus vallavalitsuse väike töögrupp, kes külade ja kogukondade tööga enim seotud on, osalema koolitusprogrammis sotsiaalse innovatsiooni labori juhendamisel. Eesmärgiks oli parandada programmis osalenud kohaliku omavalitsuse töötajate ja teenistujate oskusi korraldada koosloomet kohalike elanike, kogukondade ja vabaihendustega, läbi mõelda, kuidas toimiks kohalike elanike, kogukondade ja vabaihenduste kaasamine kohaliku elu korraldamisesse ja kuidas juurutada koosloomelist kogukonna kaasmist. Mitmel kohtumisel kaardistati valla aktiivsemad piirkonnad ning ka külad, kus ühistegevust ei toimu ning arutleti teemade üle, kuidas vastastikku rohkem dialoogis olla. Samuti sai võetud eesmärgiks koostada kommunikatsiooniplaan, kuidas kogukondadega koostöös edasi minna. Ja sellist plaani ei saa teha üksinda või vallamajas ametnikega omavahel.

Kõige paremaks väljundiks saigi siis valla ja kogukondade koostööpäev. Et saada kogukonnaliikmetega kokku ja arutada, millisel moel oleks edaspidist suhtlust kõige parem korraldada ja kuidas kogukonnad ise saaksid valla elus rohkem kaasa rääkida ning panustada ühistegevustesse (täpsem info kõrvalolevas Katrin Reimo artiklis). Järgmine kohtumine saab toimuma juba veebruaris, kus koosloomelisel saab leppida kogukonnaga kokku koostööpõhimõtetest, kavandada tegevusi kogukondade jõustamiseks ja arendamiseks. On üldiselt teada, et edukas koosloome põhineb ühisel visioonil. Loogem siis koos see visioon.

NB! Selles artiklis olen kasutanud sõna koosloome, mis on sektorite ülene koostööprotsess, milles osapooled ühiselt defineerivad probleeme, leiavad neile uusi lahendusi, juurutavad neid ja hindavad tulemusi. Koosloome põhineb võrdsel partnerlusel ja selle eesmärgiks on avaliku hüve suurendamine.

Ka järgmisel korral on oodatud koostööpäevale kõik uued ja praegused kogukonna liikmed (jälgi reklaami)! Selleks, et koostööpäeval osaleda, ei pea olema küllavanem või küla esindaja – kaasa rääkima võivad tulla kõik, kes soovivad oma kogukondi paremaks muuta, koos teiste küladega midagi ühiselt ette võtta või kes tahavad lihtsalt midagi head, lisaväärtust loovat teha.

Aitäh kõigile osalejatele! Te olite suurepärased! Kohtumiseni!

Vallavalitsus ja kogukonnad pidasid Uusna külamajas koostööpäeva

Vanavälja küla elaniku ja volikogu kodanike ühenduste ja külaarengu komisjoni esimehe Liina Soovere sõnul oli koostumise eesmärk leida lahendusi, mismoodi võiks toimida valla ja kogukondade vaheline koostöö. Koostööpäevale olid kutsutud oma ala eksperdid, et nad jagaksid kogemusi ja nippe.

Kuidas luua tõhusat dialoogi?

Urmas Vaino tõi oma ettekandes "Kuidas luua tõhusat dialoogi" esile, et igal inimesel on alati mingi eelsättumus teksti lugedes või jutust arusaamisel ja sellega tuleb arvestada sõnumit kokku pannes. See, mis kuulub mulle, on olulisem ehk teema, millega olen seotud, kuhu olen kaasatud, see on tähtis. Inimene ignoreerib infot, mis ei lähe kokku tema mõtetega, seega tuleb sõnum seada nii, et inimesel ei oleks võimalik olulisi asju infost välja jätta. Kogukonnas ja ka mujal otsuseid koostöös tehes peaks olema otsuse poolt vähemalt 80% osalistest. Kui nii ei ole, siis tuleb teema uuesti läbi arutada.

Kertu Vuksi sõnul on kogukonnatöö suurim väärtus see, et aktiivsed inimesed ei jää valla arendamisest kõrvale. Valdade ühinemisel ei lammutatud vana süsteemi vaid liideti ja loodi uus. Oluline on info jõudmine inimesteni. Selleks küsiti vallarahvalt, kuidas nad infot hangivad ja vastavalt sellele loodi info jagamise ruum. Aus vastastikune suhtlus on kõige parem ja viib hea koostööni. Kaasamise mõte ei ole see, et kaasatav ütleb, kuidas see asi olema peab – lõplahendus tuleb koostöös. Loodud on "Külade käärad", koosolekuid peetakse erinevates külates, et tutvuda kogukondadega, mis loob aluse sünergia tekkimiseks kogukondade vahel. Peamine – rääkige oma mõtetest, et need ei jääks ainult teie mõteteks. Olge julged ja avatud!

On tahe teha kogukondadega koostööd

Pärast ettekandeid oli võimalus Viljandi valla kogukondadel asuda mõtte tööle kogukonnatöö

Koostööpäeval jäi kõlama: rääkige oma mõtetest, et need ei jääks ainult teie mõteteks. Olge julged ja avatud. Foto: Irma Väre

ekspertide Ivika Nõgeli ja Krista Pegolainen-Saare juhendamisel. Esmalt arutleti teemal, mis on juba praegu hästi omavalitsuse suhtluses kogukondadega, millele me saame toetuda. Kõige positiivsemana nähti tahet teha kogukondadega koostööd, soov vi tuua neid kokku ja toimunud piirkondlikke kokkusaamisi. Kogukondi liitva ettevõtmisena toodi välja ka kaasava eelarve protsess. See on hästi käima läinud ja liidab meie inimesi. Hea märk kogukonnatöös on ka mitetulundusliku tegevuse toetusmeede, mis võimaldab MTÜdel palju toredat ja vajalikku ellu viia. Positiivseks peetakse ka, et meil on külamajad alles, lastele palju tasuta huviringe ning ka täiskasvanute ja eakate võimalused kultuurielus osaleda on head. Vald tunnustab oma inimesi ja valla asutused teevad omavahel koostööd. Noortele on loodud võimalus osaleda noortevolikogu töös. Valla kuvand on hea ja tuntakse heameelt selle üle, et on võimalus just siin elada.

Arendamist vajab info liikumine

Meil on küll palju kanaleid info levitamiseks, aga ikka kostub siit ja sealt, et see info ei jõua inimesteni. Rohkem tuleks kasutada kaasaegseid kanaleid ja meetodeid nagu app, podcast jms, samas peaksid kõrvale alles jääma ka vanad ja traditsioonilised viisid info edastamiseks nagu ajaleht ja teadetahvlid. Ajaleht peaks ilmuma kaks korda kuus, et oleks ka informatiivset

osa rohkem lisaks juba toimunud sündmuste kajastamisele. Nii valla kodulehel kui ka valla ajalehes soovitakse rohkem näha kogukondade teemasid ja et kõik, ka väikesed külad, rohkem kajastust leiaks. Nõu ja abi soovitakse vallalt projektide kirjutamisel ja ka muudes küsimustes lahendusekeskset abi ja suhtlust asjaajamisel. Tehti ettepanek, et mittetulundusliku sektori toetus võiks olla 3% valla eelarvest.

Oluliseks peetakse regulaarseid vallavalitsuse ja kogukondade kohtumisi. Igal külal võiks olla esindaja. Samas soovitakse veidi väiksemate piirkondade omavahelisi kokkusaamisi ehk "käime üksteisel külas" kohtumisi, et ammutada inspiratsiooni ja luua koostöökohti naaberkülad vahel. Suurem sidusus peaks olema kogukondade ja valla allasutuste vahel (kultuurimajad, koolid, noortekeskused), et piiratud ressursi kõige tõhusamalt kasutada ja valla hooned oleksid kogukondade teenistuses. Aastas korra võiks kõik valla külad kokku saada külade päeval, aga muid sündmusi võiks ka piirkonniti teha, sest vald on suur ja kõiki ühte kohta kokku tuua on keeruline.

Vallavalitsus arutab need mõtted läbi ja koostab tegevusplaani kogukondadega koostööks. Järgmist sarnast kokkusaamist planeeritakse uue aasta alguses. Loome koos hea koostöö vallavalitsuse ja kogukondade vahel!

Katrin Reimo
arendusspetsialist

Viljandi vald pidas 9. sünnipäeva!

6. novembril möödus 9 aastat Viljandi valla sünnist.

Valla sünnipäeva tähistati siiski esmaspäeval, 7. novembril, traditsioonilise kringli söömisega.

Pidupäeva puhul viidi allasutustele ja vallamajja maiustamiseks üle 120 magusa kringli, mis kaalusid kokku 270 kg.

Maitsvad kringlid valmistati kokku kuues erinevas pagaritöökohas Viljandis, Mustlas ja Odiste külas.

VVT

Põllumees, telemees, filmimees, esimees Märt Müür – tähistati tema 80. sünniaastapäeva

Tänase Viljandi valla piirest pärit Märt Müüri elu sarnaneb paljude teiste eestlaste saatusele, kelle pere Siberisse küüditati.

Märt oli vaid kuuene kui rong ta koos ema, venna, õe ja vanaisaga Novosibirski oblastisse viis. Tema isa oli tollal metsavend. Veel saatuse keerdkäikudest: seitsmenda klassi lõpetas Märt Viljandi vene koolis, sest ta ei osanud siis eesti keelt. Aga Märt Müür töötas end üles, ta õppis Olustvere Põllumajandustehnikumis, EPAs ja kaugõppe teel stsenaaristikat üleliidulises riiklikus kinematograafia Instituudis. Temast sai ajapikku tuntud telenägu, ning produktiivne dokumentaalfilmi tegija. Tema eluloost leiab palju põnevaid. Üks fakt on seegi, et ta on Viljandi valla teenetemärgi omanik. Selles loos anname lühikese ülevaate Märt Müüri elust ja tegevusest. Tema 80. sünniaastapäeva puhul peeti maha ka ajaloopäev. Sellest kirjutab Heino Laiapea. Igatahes Viljandi valla poolt suur tänu kõigile, kes tuntud tele- ja filmimehe mälestust austasid ja sellise toreda ettevõtmise korraldasid.

Raivo Lott

Tarvastu muuseum, Mustla rahvamaja ja Viljandi vallavalitsus korraldasid Mustla rahvamajas Märt Müüri 80. sünniaastapäeva tähistamiseks ajaloopäeva. Ühisel pildil nii korraldajad, koolikaaslased, kolleegid, sõbrad ja tuttavad. Foto erakogust

Lühike ülevaade elust ja loomingust

Märt Müür oli Eesti ajakirjanik ning dokumentaalfilmide režissöör ja stsenaarist. Ta sündis Viljandimaal Suislepa vallas Kivilõppe külas. Lapsepõlve veetis ta küüditatuna Siberis. Märt Müür oli kuueaastane, kui 25. märtsil 1949 talle ning tema vennale ja õele, vanaisale ja emale järele tuldi ning Novosibirski oblasti Tšanõ rajooni Baraba stepi viidi. Tema isa oli tol ajal veel metsavend. Seitsmenda klassi lõpetas Märt Müür Viljandi vene koolis, sest ta ei osanud eesti keelt.

1957–1961 õppis Märt Müür Olustvere Põllumajandustehnikumis, kooli ajal oli ta kursusevanem. 1961–1962 õppis ta Eesti Põllumajanduse Akadeemias ja 1980–1984 kaugõppe teel stsenaaristikat Üleliidulises Riiklikus Kinematograafiainstituudis. 1962–1965 oli ta Nõukogude armees Kaliningradis.

Märt Müür töötas 1965–1971 Tánassilma kolhoosis brigadirina ja peaaagronoomina, 1972–1974 oli ta tööl Eesti NSV

Põllumajandusministeeriumi informatsiooni valitsuses toimetajana, 1974–1989 aga Eesti Televisioonis toimetaja ja kommentaatorina. Müür töötas ka Tallinnfilmis ja Eesti Telefilmis. 1989–1995 oli Müür Eesti Ajakirjanike Liidu ja 1990–1995 ühtlasi Eesti Ajakirjandustöötajate Liidu esimees. 1996. aastast oli ta vabakutseline ajakirjanik ja filmidokumentalist.

Märt Müür.

Foto erakogust

Märt Müür töötas Tallinnfilmis ja Eesti Telefilmis, hiljem Eesti Televisioonis toimetaja ja kommentaatorina. Märt Müür on koostanud ja juhtinud telesaatesarju "Põllumeeste pooltund", "Vaatevinkel" ja teinud autorisarja "Läbi müüri". Kõige tuntum Müüri juhitud saade oli aga "Viljaveski" ja seal korraldatud ülipopulaarne Nunnukonkurss, kuhu televaatajad said saata omakasvatatud kõigvilju.

Meedias ilmunu põhjal koostas Raivo Lott

Märt Müürist, Helgi Kaldmast ja raamatukogudest

Ajal mil "Maaleht" kirjutab muuseumide mahamüümisest ja raamatukogude kinnipanekust korraldasid Tarvastu muuseum, Mustla rahvamaja ja Viljandi vallavalitsus Mustla rahvamajas Märt Müüri 80. sünniaastapäeva tähistamiseks ajaloopäeva.

Teleajakirjanik ja filmimees Märt Müür (12.08.1942–10.04.2021) oli pärit Võrtsjärve

äärest Matsimärdi talust. Tema viimane film põllumajandusministritest "Meie, Laia tänava ministrid" valmis 2016. aastal. Ajaloopäeval näidati katkendeid sellest filmist ja unikaalseid kaadreid Viljaveski 200. saatest. Märt Müür on rahva mälu jäänud Viljaveski (1982–1992) ühe saatejuhina.

Märdi elu ja tegemisi meenutasid endised põllumajandusministrid Harri Ounapuu ja Andres Varik, Olustvere Põllumajandustehnikumi kursusekaaslane Karin Abel, Tarvastu piirkonna põllumehe Andi Reitel, Kalev Nurk jt. Kõige ülevaatlikuma ja otsesema loo on Märdist kirjutanud ajakirjanik Helgi Kaldma 23. juuli 2005.a. Sakalas "Märt Müür: olin viisteist aastat Eesti Televisiooni palgal." See lehelugu oli paljundatuna ajaloopäeval lugeda.

Märt Müüri ja Helgi Kaldma ühine joon töös ja loomingus oli probleemi selgitamine, lahenduste otsimine ja leidmine ning heatahtlik suhtumine inimestesse. Ühe Eesti kauaegsema tegevajakirjaniku Helgi Kaldma sünnist möödub 24. märtsil 2023.a. 90 aastat. Viljandi Linna-

raamatukogu on korraldanud tuntud loomeinimeste tähtpäevade puhul isikunäitusi. Kindlasti teeb ta seda ka "Sakala" legendaarse ajakirjaniku Helgi Kaldma meenutuseks.

Praeguse üleüldise rahapuuduse juures pole mõeldavad suurejoonelised tähtpäevade tähistamised. Küll aga on võimalus igal raamatukogul oma piirkonna tuntud inimestele väike fotonäitus korraldada ja inimesest kirjapandud lood välja panna. 90. aastat on just selline iga, kus üks põlvkond nooremaid neid veel mäletab, Noorematele ei lähe see paraku sageli korda. Koloriitseid kujusid on olnud igas külas ja töökohas. Meenub näiteks Viljandi EPT buldooserimees, keda kutsuti kuldplaneerijaks. Ka selliste oma ala meistrite meenutamine raamatukogudes väikese näitusega aitab jäädvustada ajalugu.

Seepärast on ettepanek kõigile Eesti raamatukogudele. Võtke 2023. aasta kalender ette ja vaadake, kellel täitub järgmisel aastal 90 aastat sünnist.

Head jätkuvat raamatukogude aastat!

Heino Laiapea

SAAME TUTTAVAKS

Lilian Vorobjov
Haridusspetsialist

Telefon: 5309 8481.

E-post: lilian.vorobjov@viljandivald.ee

Millega haridusspetsialist tegeleb?

Haridusspetsialisti töömaastik on järgmine: koostöö teiste omavalitsustega, valdkonna riiklike asutustega; nõustamine valdkonda puudutavates küsimustes; projektide algatamine, ettevalmistamine ja elluviimine; koolikohustuslike laste arvestus, sõidusoodustused, lasteaiakohtade jaotus jne; statistika kogumine ja aruandlus. Pean selles ametis oluliseks sõbralikkust ja toetavat suhtlemist.

Millega oled varem tegelenud?

Asusin haridusspetsialisti ametisse koolist. Olen pidanud aastaid õpetaja ametit. Tunde andsin esimesest üheksanda klassini. Olen koolis õpetanud loodusõpetust, karjääriõpetust ja geograafiat. Ametisse asumise eel olin klassiõpetaja.

Triin Kodusaar

Kolga-Jaani piirkonna kultuuritöötaja

Telefon 53338312

E-post triin.kodusaar@viljandivald.ee

Millega kultuuritöötaja tegeleb?

Minu ülesanneteks on hoolt kanda, et piirkonnas oleks kultuuritöö korraldatud ja leitud väljundeid erinevatele huvigruppidele; vallasisesed üritused on korraldatud ning Kolga-Jaani Villem Reimani nimeline rahvamaja toimib kogukonna kultuuriasutuseks. Kolga-Jaanil on väljaspool piirkonda väga hea maine just siin toimunud ürituste tõttu, seetõttu on oluline maine hoidmine ka edaspidi. Oma töös pean väga oluliseks koostööd, seda nii erinevate asutuste kui ka inimestega.

Millega oled varem tegelenud?

Olen sündinud-kasvanud Põltsamaal ja lõpetanud Tartu Ülikooli raamatukogunduse erialal. Varasemalt olen töötanud Põltsamaa Raamatukogus peaspetsialistina ning Põltsamaa Muuseumis muuseumitöö koordinaatorina. Olen abielus, peres kasvab kaks last. Huvialadeks on käsitöö ja rahvatants, tantsin Põltsamaa naisrahvatantsurühmas UHKA.

Mida teha aia- ja haljastusjätmetega?

Viljandi vallavalitsus annab teada, et Viiratsi ja Ramsi alevikus toimub aia- ja haljastusjätmete äravedu kuni 25. novembrini.

Pärast 25. novembrit tuleb puulehtede ja okste üleandmine korraldada kinnistu omanikul. Puulehed palume paigutada kottidesse ja puuoksid siduda kimpudesse.

Juhime tähelepanu, et aia-

ja haljastusjätmete käitlemisel tuleks eelistada kohapeal kompostimist. Kui kohapeal puudub võimalus kompostimiseks, saab aia- ja haljastusjätmed anda üle jätmejaama.

Aia- ja haljastusjätmete jätmejaama üleandmine on elanikele tasuta.

Liisa Kaasik
keskkonnaspetsialist

Sügis toob endaga langenud puulehed. Mida nendega teha?

Foto: Raivo Lott

Tähelepanu – varsti tuleb lumi ja lumetõrjeks tuleb valmis olla!

Viljandi vallavalitsus tuletab meelde, et valla elanikud, kes soovivad talvel erateedelt lumetõrjet, peavad tegema oma sissesõiduteed korda nii, et traktor mahuks lund lükkama ja et oksad ei lõhuks traktorite peegleid.

Oksad ja võsa tuleb eemaldada vähemalt kahe meetri kauguselt tee äärest ja nelja meetri kõrguselt. Sissesõiduteede otsad tuleb märgistada helkuriga varustatud postidega. Märgistada tuleks ka selli-

sed ohukohad, mis võivad lumelükkamisel traktorile kahju teha ja samuti objektid, mida soovite kaitsta masinate eest.

Märgistamata kaitsmist vajavad kohad ei kuulu hiljem kahju tekkimise korral hüvitamisele. Juhul kui inimesed ei soovi, et nende kinnistu(tee) lumest puhtaks lükataks, palume sellest teada anda Viljandi valla teedespetsialistile.

Karl Õigus
teedespetsialist

Et traktor talvel erateid koristama pääseks, tuleb ettevalmistusi teha juba täna.

Foto: erakogust

Mis on maa hindamine ja mida see kaasa toob?

Maa korraline hindamine on turupõhine maa hindamine, mille tulemusena määratakse igale katastriüksusele maa ligikaudne turuväärtus ehk maa maksustamishind. Hindamise viis läbi maa-amet koos kutseliste kinnisvara hindajatega.

Mida hinnatakse?

Hinnatakse ainult maad, ei hinnata kasvavat metsa ja ehitisi.

Kuidas see mind mõjutab?

Maa väärtus on maamaksu olu-

line komponent, kuid enamiku inimestest see suuri muutusi kaasa ei too. Maamaks = maa väärtus (€) x maksumäär (%) – maksusoodustused ja maksuvabastused.

Kuigi maatüki hind võis 20 aasta jooksul keskmisest kiiremini kasvada, siis seadusega on vähendatud maksimaalseid maksumäärasid viis korda.

Lisaks on seatud 10%-line kasvupiirang maamaksu aastasele tõusule. See tähendab, et ükskõik kui suur on arvestuslik maamaks

uue maa maksustamishinna ja maksumääraga, siis üle 10% aastase maamaks kasvada ei tohi.

Säilib rahvastikuregistrijärgse kodualuse maa maksuvabastus, mis tähendab, et maade hindamine uute maksumäärade ei mõjuta koduomanikke.

Maa väärtus ehk maa maksustamishind on aluseks riigimaade kasutustasu ning ka tehnoorkude talumistasude määramisel, mis toob maaomanikele tehnoorkude ja rajatiste eest kõrgema talumistasu.

Kus ma saan oma maa väärtust vaadata?

Kõigil on võimalik hindamistulemustega tutvuda minu.kataster.ee ja anda seal tagasisidet, kui kasutatud algandmetes on mõni viga. Võimalikud vead parandatakse ja arvutatakse uus väärtus.

2022. aasta hindamistulemused võetakse kasutusele alates 1. jaanuarist 2024.

Elis Sild
maaspetsialist

Oktoobris külastasid vallavanem Alar Karu ja Viljandi Valla Teataja esindaja Viiratsi külje all Mäeltküla tööstuspargis pulbervärvimisega tegelevat ettevõtet Ral-Est OÜ.

Novembris sai seitse aastat ettevõtte loomisest ning areng on olnud selle aja jooksul kiire. 2021. aastal pälvis Ral-Est OÜ Äripäevalt gaselli tiitli. Gasellitevõtte on kolme aasta jooksul kasvatanud käivet ja kasumit rohkem kui 50%, loonud uusi töökohti ning kandnud endas kiiresti areneva ettevõtte olulisi omadusi – paindlikkust, kiirust ja julgust. Vaid 1% Eesti ettevõtetest on gasellid.

Ral-Estis on paljud oskused ja nipid ise õpitud ning läbi katsetatud. Meeskond, kes ettevõttes töötab, on stabiilne ja pikalt sama olnud. Kõige suurem klient on AS Viljandi Aken ja Uks, siis Viljandimaa metallitööstused, oma osa käibest moodustavad jätkuvalt ka eraisikud.

Ettevõtte nimi: RAL-EST OÜ

Asukoht: Iva tee 20 Viiratsi 70101 Viljandi vald

Omanik: Olev Ustinov

Tootmisjuht: Raivo Kala

Töötajate arv: 7

Käive: Selle aasta prognoos 508 000 eurot

Kasum: Selle aasta prognoos 48 000 eurot

Firma omanik Olev Ustinov.

Samuti tehakse tihedat koostööd samal territooriumil toimetava Model Metaliga, kes valmistab metalloosi disainmööblile.

Milllega ettevõtte tegeleb?

Metallpindade eeltöötlemisega ja pulbervärvimisega.

Kui kaua olete tegutsenud?

Tänavu novembris täitub 7 aastat.

Kuidas ettevõtte läheb?

Oleme paari viimase Covid majanduskriisi aastaga siiski keskmiselt 40% kasvutrendis ja 2022. aasta lõpuks on oodata rekordkäivet.

Kui suur osa töötajatest on Viljandi valla elanikud?

Enamik meie töötajatest on Viljandi valla inimesed.

Millised on peamised mured, millega silmitsi seisate?

Energiakriis mõjutab tugevalt ka meie tööstust, kuid püsime pinnal tänu tehtud investeeringutele seadmete automatiseerimiseks, mis on meie konkurentsivõimet oluliselt tõstnud ja lõpuks on ka valitsus leidnud lahendusi väikeettevõtetele jõudva energia universaalteenustega.

Mille üle tunnete ettevõttes heameelt?

Meie meeskonna üle.

Martin Raid
avalike suhete nõunik

Ral-Est OÜ tegeleb metallipindade eeltöötlemisega ja pulbervärvimisega.

Fotod: Martin Raid

Ral-Esti omanik Olev Ustinov: sel aastal on oodata rekordkäivet

Viljandi valla kaasava eelarve hääletuse võitis Vana-Võidu mänguväljak

Viljandi valla tänavuse kaasava eelarve hääletuse võitis Vana-Võidu mänguväljak-seiklusrada. Viljandi vallavalitsus on ka hääletuse tulemused kinnitanud.

Kokku anti elektrooniliselt 1583 häält, mis on kolmandat aastat toimuva valla kaasava eelarve rekord. Paberil hääli anti kokku 65.

Kaasava eelarve hääletuse võitis Vana-Võidu mänguväljaku seiklusrada, mis kogus kokku 519 häält, sellest 510 oli e-häält ja 9 paberhäält. Vaid 24 häälega kaotas esikoha Pääri külaplatsi idee, mis kogus kokku 495 häält, sellest 463 e-häält ja 32 paberhäält.

Ka võistlus kolmandale kohale oli väga pingeline. Kolmandaks tuli Mustla madalseiklusrada 169 häälega. Vaid ühe häälega kaotas Kalmetu kooli kiikede õuesõppeklass.

Viljandi vallavanem Alar Karu ütles, et tänavu juba kolmandat korda vallas läbiviidav kaasava eelarve hääletus näitab, et selline kogukondade kaasamine on väga oluline ja vajalik. "Ühise eesmärgi eest seismine ja poolehoidjate leidmine seob kogukonda ja toob esile inimesed, kes soovivad ühiste tegevuste eest seista. Usun, et need külad ja kogukonnad, kes oma projektidele ühiselt ka seekord toetust otsisid, on ka edaspidi rohkem kokku hoidvad ja soovivad ühiselt midagi oma kodukandi heaks teha," sõnas Karu.

Vana-Võidu mänguväljaku-seiklusrada idee esitas Hele Lääts. Projekti eeldatav maksumus on 34 962 eurot.

Kaasava eelarve ettepanekute poolt sai hääletada 15.-25. oktoobrini. Hääletamiseks pidi olema 15. oktoobri seisuga vä-

Esialgu veel joonisena: umbes selline saab valmides olema Vana-Võidu mänguväljak-seiklusrada.

Kaasava eelarve ettepanekute vallaelanike hääletusel selgunud paremusjärjestus:

Jrk nr	Ettepaneku nimetus	E-hääled	Paberhääled	Kokku
1	Vana-Võidu mänguväljak-seiklusrada	510	9	519
2	Pääri Külaplats	463	32	495
3	Mustla madalseiklusrada	167	2	169
4	Kalmetu kooli kiikede õuesõppeklass – õuest põue!	157	11	168
5	Kärstna küla madalseiklusrada	84	2	86
6	Ramsi alevikku pendelkaruselli toomine	63	2	65
7	Pendelkaruselli püstitamine Viiratsi pereparki	53	4	57
8	Mustla lustaia värskendus	43	2	45
9	Leie spordiväljak	43	1	44

hemalt 16-aastane ja omama Viljandi valla sissekirjutust. Hääletada sai kuni kolme erineva idee poolt. Hääletada sai elektroon-

selt VOLIS keskkonnas ja nii elektrooniliselt kui ka paberil Viljandi valla raamatukogudes nende lahtiolekuaegadel.

Vallavalitsus ehitab Vana-Võiduse mänguväljaku järgmisel aastal.

VVT

17. novembril toimub kriisivalmiduse teabepäev valla kortermajade elanikele

Ootame kõiki Viljandi valla kortermajade elanikke ja korteriühistute esindajaid neljapäeval, 17. novembril kell 17 Viiratsi rahvamaja, kus antakse ülevaade ja soovitusel, kuidas olla kriisideks valmis.

Uuringud näitavad, et kortermajade elanike ei ole piisavalt valmistunud kriisiolukordadeks, olles samas kõige haavatavam inimeste grupp ulatuslike elektri-, kütte-, vee- ja sidekatkestuste korral.

Korteriühistutel on oluline roll kriisivalmiduse parandamisel, mistõttu Päästeamet korraldab koos kohaliku omavalitsusega kriisiteemalise teabepäeva korteriühistute juhatustele ja haldusettevõtetele.

17. novembril toimuva teabepäeva teemad:

- Päästeameti soovitusel kortermajade elanike ja korteriühistute kriisikindluse ja hädaolukorras valmisoleku parandamiseks;
- Korterelemu kui varjumiskoht;
- Valmisoleku tagamine ja koostöö kohaliku omavalitsusega.

Lisainfo Eda Möim, telefon 5330 0578

VVT

MTÜ Mõõgavennad pani oma tegemistest kokku näituse!

Mõõgavendade eestvedaja Aive Kaldra sõnul hakati mõtlema, kuidas kõike senini tehtut säilitada ja teistega jagada saaks, kui rollimängijate tegutsemisest Tarvatu gümnaasiumis sai kümme aastat täis.

"Nüüd, kui oleme jõudnud

juba 12. verstapostini, sai tänu Viljandi valla toetusele teoks roll-upidele trükitud näitus, mida on kerge ühest kohast teise paigutada ja tegevuste lisandudes täiendada. Aitäh kõigile vilistlastele ja mängijatele, kes olid nõus fotode vahel oma rol-

limängu kohta käivaid mõtteid jagama," ütles Kaldra.

Hetkel on näitus üleval Tarvatu gümnaasiumi teise korruse fuajees, aga 15. novembril avatakse näitus laiemale publikule Tarvatu raamatukogu näitusesaalis.

VVT

Roll-upidele trükitud näitust on kerge ühest kohast teise paigutada ja ka täiendada.

Fotod erakogust

Alates 15. novembrist saab näitust vaadata Tarvatu raamatukogu näitusesaalis.

Viljandi valla aasta õpetaja on Aivo Maalmeister

Õpetajate päeval, 5. oktoobril, kogunesid Viljandi valla haridustöötajad Heimtali Põhikooli, kus pidulikult õpetajate tänuüritusel tunnustati aasta õpetajad ja jagati välja viis nimelist õpilasstipendiumi.

Tunnustati silmapaistnud õpetajaid

Aasta õpetaja tiitli pälvis Heimtali põhikooli klassiõpetaja **Aivo Maalmeister**, kes on teise kooliastme eriklassi õpetaja. Maalmeister teeb koostööd kõikide tugispetsialistidega ning kasutab avatult nende oskusi ja võimalusi oma töö parandamiseks. "Ta analüüsib ja arutleb regulaarselt õpilastate arengu üle koos abiõpetajaga, et koos võimalikult laisapõhjalist ja kohest abi pakuda või lahendusi leida. Vajadusel suhtleb ta lapsevanematega ja annab neile tagasisidet õpilaste kohta, olles samal ajal rahulik ja koostööaldne," räägivad kolleegid aasta õpetaja tiitli pälvinud Aivo Maalmeisteri kohta.

Aasta lasteaiaõpetajana tunnustati Ramsi Lasteaia "Taruke" lasteaiaõpetajat **Monika Süllat**. Sülla on õpetaja, kes on teinud õpetajatööd aastakümneid ja kellele sellele vaatamata silm särab ning kelle juurde lapsed lasteaia minna tahavad. Lapsevanemate sõnul on ta õpetaja, kellest lapsed räägivad ülivõrdes. "Ta on rahulik, kannatlik. Oskab lastele õigesti läheneda, kui tegemist me mure või konfliktiolukorraga. Viib lapsi metsa matkama ja soodustab liikuvat eluviisi," iseloomustavad lapsevanemad Viljandi valla aasta

Hetk pidulikult sündmuselt: pildil on üliõpilasstipendiumide saajad Maria Kaur, Kristen Tšinakov ja Liisi Voll.

Foto: Taavi Bergmann

lasteaiaõpetajat Monika Süllat.

Aasta noor õpetaja on Tarvastu lasteaia lasteaiaõpetaja **Lysandra Reilson**. Reilsoni näol on tegemist noore eripedagoogiga, kes on oskuslikult kasutanud oma teadmisi nii laste arengu toetamiseks kui ka kogu lasteaia pedagoogilise kompetentsi tõstmiseks. "Ta kujundab oma tegevuse ja eeskujuga laste väärtushinnanguid ning eneseteadlikkust, usaldust nii enese kui teiste

vastu ning on märkimisväärselt kaasa aidanud laste arengule. Ta käivitas esmakordselt lasteaia oma rühmas täismahus projektõppe ning haaras sellesse kogu rühma meeskonna," ütlevad kolleegid Viljandi valla aasta noore õpetaja Lysandra Reilsoni kohta.

Aasta õpetaja, lasteaiaõpetaja ja noore õpetaja tunnustusega kaasneb tänukiri, meene ja rahaline preemia 1000 eurot.

Anti üle üliõpilasstipendiumid

Viljandi vallavanem Alar Karu tänas kõiki õpetajaid suure töö eest, mida on tehtud. "Praegune aeg pole tavaline – on selline, mis paneb proovile ning õpetab meid kõiki olema paindlikud, reageerima muutustele ning olema valmis kogu aeg õppima," ütles vallavanem.

Heimtalis anti üle ka viis õpi-

lasstipendiumit, mis on mõeldud Viljandi vallast kõrgkooli, gümnaasiumi või kutseõppeasutusse õppima läinud hästi õppivatele õpilastele.

Aino Tamme nimeline humanitaar- ja kultuuriüliõpilase stipendium anti Hamburgi Kaunite Kunstide Ülikooli üliõpilasele **Liisi Vollile**, kes õpib neljandal kursusel kauneid kunste ja skulptuuri.

Jaan Depmani nimelise reaalia loodusainete üliõpilase stipendiumi pälvis Tartu Ülikooli proviisori eriala viienda kursuse üliõpilane **Johanna Jõgisoo**.

Villem Reimani nimelise hariduse valdkonna üliõpilase stipendiumi sai Tartu Ülikooli üliõpilane **Maria Kaur**, kes õpib klassiõpetajaks neljandal kursusel.

Johan Laidoneri nimeline stipendium antakse välja määratlemata valdkonna üliõpilasele ja selle pälvis tänavu Tartu Ülikooli arstiteaduskonna kolmanda kursuse üliõpilane **Kristen Tšinakov**.

Jaan Tõnissoni nimelise kutseõppeasutuse ja gümnaasiumi õpilase stipendiumi sai Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli õpilane **Tom Adamson**, kes õpib põllumajandustootja erialal ning on lõpetanud 4. tase.

Vallavalitsus tunnustas stipendiaate tänukirja, meene ja rahalise preemiaga. Üliõpilasstipendiumi saajate rahaline preemia on 1200 eurot ning kutseõppeasutuse ja gümnaasiumi õpilase stipendiumi saajal 800 eurot.

VVT

Paistu kool juubeldas

Paistu kooli pere kogunes 10.oktoobril tähistama Paistu hariduselu 185. sünnipäeva.

Pidulikult aktusel astusid lavale laululapsed ja noored muusikud, samuti 8.klassi õpilased, kes lugesid ette kaaslaste mõtteid oma kooli kohta. Kui Paistu kool oleks film, siis mis film? Kui ta oleks toit, siis mis toit? Arvamusi oli väga erinevaid "Kevadest" "Jäajani" ja mulgi pudrust sefiiritoridini.

Direktor Eero Metsvahi rõhutas oma kõnes hariduselu aastapäeva väärikat numbrit, traditsioonide tähtsust ja kooli osa kogukonna ühendajana. Ta rõõmustas, et kool on elujõuline ja õpilasi jätkub.

Eraldi austati aktusel koolitöötajaid, kel täitunud ümmargune tööjuubel. Lillekimbu ja tänukirja pälvisid kokk Hilje Luik ja pikapäevaõpetaja ning 9. klassi juhataja Urve Kalda.

Paistu kooli traditsioonide hulka kuulub ka sünnipäevajooks. Igal aastal jooksevad

kõik õpilased just nii mitu meetrit, kui koolil parajasti aastaid täitub. Seekord oli distantisi pikkuseks mõistagi 185 meetrit ning aktusel tegi kehalise kasvatusõpetaja Loore Järvekülg jooksust kokkuvõtte. Kiireimad jooksjad olid Maria Jüris ja Kenneth Salme.

Aktusel nägi kogu koolipere esimest korda ka värskest valminud filmi "Paistu kooli kadunud aega otsimas", kus taas elustati olulised hetked kooli ajaloost – kooli asutamine ja praeguse valge koolimaja avamine. Humoorikama vahel palana näidati ka saja aasta taguseid kasvatusmeetodeid, mis nüüd õnneks minevikku vajunud. Filmis tegid kaasa paljud praegused ja endised õpilased ja õpetajad ning see pälvis sooja vastuvõtu.

Sünnipäevapidu lõppes toridisoimisega.

Helle Leppik,
Paistu Kooli eesti keele ja kirjanduse õpetaja

Aastapäeva jooksu parimad poiste hulgas, keskel võitja Ron Revon Vaarend (9. klass).

Foto erakogust

Kalmetu koolil on häid uudiseid

- Üle-eestiliselt noorte tunnustuskonkursilt Hea Eeskujuli tuli rõõmusõnum, et konkursi finalistide hulka jõudis Kalmetu kooli 5. klassi ettevõtlik ja mitmes valdkonnas silmapaistev **Adele Soovere**.

- Ettevõtliku Kooli edulugude konkursil tunnustati maakonna parimaks noortealgatuseks õpilaste ja lastevanemate suhtlemisprobleemidele keskenduv projekt "Häki mu maailma!". Noorteprojekti juhiks oli 8. klassi õpilane **Rihanna Meikar**. Meeskonda kuulusid ka 7. klassi õpilased Johanna Maria Topolev ja Anni Oja. Noorte koordinaatoriks oli huvijuht Karin Mägi.

Projektikonkursi "Järgmine samm" tegevusi koordineeris Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus ning rahastati Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Haridus- ja Noorteameti poolt.

- Kooli õpilased saavutasid kõrgeid tulemusi ettevõtlusnädala raames toimunud üleriigilises ettevõtlus ja majandusviktoriinis 7.-9. klassidele. Osalejaid oli üle kogu Eesti kokku ligi 2000. Kalmetu kooli 9. klassi neiu **Lisete Enders** tunnustati Viljandi maakonna õpilaste seas parimaks. Maakonna arvestuses jagasid auväärset 2.-6. kohta Merili Kulper (9. klass),

Kadi Rimmel (9. klass) ja Anni Oja (8. klass). Noori juhendas ja julgustas matemaatika õpetaja Sirje Pöder.

- Kalmetu koolipere pidas oma 152. aastapäeva. Sel aasta esinesid Tänavassilma rahvamajas toimunud hingedepäeval Kalmetu kooli laulu- ja näiteringi lapsed, millele järgnes kohtumine Vladislav Koržetsiga. Traditsiooniliselt toimus ka kogu kooli aastapäeva jooks ja sünnipäeva aktus.

- Aastapäeva jooksu üldvõitjateks tulid **Gloria Poolakese** (5. klass) ja **Ron Revon Vaarend** (9. klass).

VVT

Viljandi valla lapsed vanuses 3-12 eluaastat saavad tasuta mänguteraapia teenust kuni 2022. aasta lõpuni.

Foto erakogust

Mänguteraapia Viljandi valla lastele

Kevadel sai Viljandi vallavalitsus Sotsiaalministeeriumilt vaimse tervise teenusetoetuse taotlemise kaudu positiivse otsuse mänguteraapia teenuse rahastamiseks. Viljandi vallavalitsuse koostööpartner on Mänguteraapia OÜ, mille kaudu saavad Viljandi valla lapsed vanuses 3-12 eluaastat tasuta mänguteraapia teenust kuni 2022. aasta lõpuni.

Kuidas on siiani läinud?

Poole aasta jooksul on teraapia seansid aidanud mänguteraapiasse pöördunud vanemate lapsi järgmiselt:

- kohaneda kooliga esimesse klassi astumisel,
- turvalisuse tagamisel kooli vahetamisel,
- iseenda emotsioonide tundma õppimisel ja nende suunamisel,
- leinaga toime tulemisel,
- agressiivse käitumise põhjuste leidmisel ja nende maandamisel seanssidel,
- erinevatel põhjustel kaotatud iseenda kindluse otsimisel,
- enesehinnangu tõstmisel,
- ära anna hinnanguid, ära kritiseeri ja õpeta,
- mine kaasa tema mõtete ja

Kuidas lapsi toetada?

Lapse loomulik elu osa on mäng, mis on sisemiselt motiveeritud tegevus. Lastes lapsel mängida, annad oma panuse sellele, kuidas laps saab talle olulisi asju mängu kaudu uurida. Mäng on vahend, mille abil ta katsetab, kogeb ja töötleb infot. Lapse mänguga liitudes on võimalik täiskasvanul olla oma lapsega samal lainel ja olla talle kaasteliseks. Lapsega mängides:

- lasel lapsel valida, millist mängu ta tahab mängida,
- ole lapsega võrdne partner,
- ära anna hinnanguid, ära kritiseeri ja õpeta,
- mine kaasa tema mõtete ja

fantaasiaga (kuigi see võib olla vahel raske),

- kuula last, las ta ütleb sulle vastuseid ette mida öelda,
- ära kardagi agressiivset mängu (ka sõjamänge tuleb lasta lastel mängida) kokkuleppel, et see ei tee kellelegi haiget,
- anna endale aru, et see on ainult MÄNG.

Hetkeliselt on enamus lastel keeruline aru saada meid ümbritsevast keskkonnast ja selle mõjust lapse lähedal olevatele täiskasvanutele. Vanemad on pöördunud väga erinevatel põhjustel mänguteraapiasse, enamasti on koolis või lasteaias olnud nõuab sobivat käitumist või vastupidiselt kõrvalejääetust ja kiusamist. Allpool üks näide mänguteraapia juhtumist, milles lapse vanus ja nimi on muudetud mänguteraapia konfidentsiaalsuse kokkuleppel.

Mänguteraapii poole pöördus isa, kellel oli mure oma kuue aastase tütre pärast

Isa kiri: Tere. Sooviksin väga teie poolt pakutavat teraapiat oma 6-aastase tütre Mariaga proovida. Meil suri umbes 2 aastat tagasi vanaema ja kui tundus, et Mari sai selle kaotusega omal moel hakkama, siis nüüd viimaste kuude jooksul on tema käitumine väga muutunud: kontrollib ja kordab kõike üle, kardab uusi asju, kõike saadab sõna "vist" või "ei tea", ei suuda valikuid/otsuseid teha, magab rahutult. Emotsioonidega toimetulek on keeruline, hakkab tihti nutma ja ei tea ise, miks seda teeb. Mõtlesin, et ehk on teie teraapiast kasu. Veel on mureks lasteaias jäämine, lasteaias magamine. Lasteaia tegevustes on ta väga tubli, teeb kaasa, on aktiivne, vabast tegevuses aga ei leia oma mängukaaslast, ei lähe teiste mängu, valib pigem ükski olemise ja raamatut vaatamise.

Esimesel seansil on väga oluline leida lapsega kontakt, olla

tema jaoks olemas. Teha kõik selleks, et laps ise tahaks mängutappa tagasi tulla. Saime Mariaga kiiresti ühisele keelele ja meie ühine tee sai hea alguse.

Mänguteraapii mõtted peale Mari esimesi seansse: Mari ei otsustas ise mitte midagi, vastab ei tea ja võib-olla. Hakkasin tegelema sellega, et ta võtaks ise otsuseid vastu, julgustasin ja andsin esialgu valmis variante, mis tundus talle natuke kergem olevat. Hiljem vaatasin ja otsustasin selle järgi, kuidas meil edasi kujunes. See kõik toimus mängimise ajal tema valitud mängudes.

Peale kaheksandat seanssi toimus vanemaga kokkusaamine, et vahetada mõtteid ja teha edasised otsused mängutoas käimise kohta.

Tagasiside vanemalt:

- lapsel on jäänud vähemaks vastused "või-olla" ja "vist",
- on läinud julgemaks ise otsustamisel ja vestleb isaga teemadel, mida varem ei julgetud puudutada,
- lasteaias minek on enamjaolt ilma nututa (varem isa lahkudes iga päev nuttis),
- lasteaias on ta julgem end teiste mängu küsima, õues tunneb ennast mängudes vabalt (peab isegi juba keelama).

Teraapii järeldused, mis mu-rekohad vajavad veel tegelemist:

- ärevus lasteaias,
- lõunane uni lasteaias,
- julgus ise otsustada – enesekindluse tõstmine.

Sellest juhtumist on aru saada, et teraapias käimine jätkub. Iga pisemgi detail on teraapias edasiminekuks ja tore on see, et lapsevanem oskab seda märgata ja hinnata. Teraapia on pidev protsess, kus puuduvad kiired lahendused.

Lisainfo: www.mangutera.ee

Tiia Randpere
mänguteraapeut

Lapsena seksuaalvägivalda kogenud inimeste tugigrupid

Lapsepõlves kogetud seksuaalvägivald on ränk kuritegu ja lapse inimõiguste rikkumine, mida pole võimalik unustada ja mis jätab jälje kogu eluks.

See on saladus, mis rõhub ja tekitab erinevaid vaimse tervise häireid. Kui häbi ja süütunne takistavad Sind abi otsimast, siis võta oma julgus kokku ja kirjuta MTÜ EESTI SV TUGIGRUPID meiliaadressile (tugigrupp555@gmail.com). Sina, kes Sul on selline ränk saladus lapsepõlvest, otsi abi ja tuge, tule meie tugigruppi. Me aitame ja toetame Sind, vajadusel aitame leida ka õige terapeudi.

Tugigruppi on teretulnud inimesed igas vanuses alates 18. eluaastast. Oodatud on inimesed igast soost vaatamata oma usuliste, soolistele ja poliitilistele eelistustele. Lapsena seksuaalvägivalda kogenud inimeste tugigrupis osalemine on tasuta.

Kohtumispai on salastatud ja kõik grupis räägitu jääb salajaseks. Grupis on omad reeglid, mida gruppide koordinaator enne grupiga liitumist selgitab ja samuti vastab kõikidele huvipakkuvatele küsimustele.

Lisaks tugigruppidele on veel ka teine võimalus – koostöös Viljandi vallavalitsusega anname Sulle võimaluse koh-

tuda tugigruppide koordinaatoriga Viljandis kohapeal. Rita Holm tuleb kohale, temaga on võimalik anonüümselt kohtuda, esitada küsimusi ja ta selgitab, kuidas tugigrupid töötavad. Täpse kuupäeva ja koha teatab ta registreeritutele personaalselt. Kohtumise aega ja kohta teavad ainult Sina ise ja koordinaator. Saad olla täiesti anonüümne. Samuti võib Holm aidata leida terapeudi ka sellisel juhul, kui grupiga liituda ei soovi. Veel on võimalus saada nõustamist tugigruppide juhtidelt, kellel on seksuaalvägivalda ohvritega töötamise kogemus juba mitmeid aastaid.

Annetustalgute raames on võimalik 23. novembri kell 15.30–16.30 Facebookis kuulata meie tugigruppide liikmete vestlust teemal "Miks on tugigrupis käimine mulle nii oluline".

Ära jää oma traumaga üksik, vaid otsi abi ja toetust, see on olemas! Võta julgelt kontakti! Kõik on algul kartlikud olnud, aga nähes, kui suur on teiste grupiliikmete toetus ja mõistmine, siis see kartus hajub kiiresti.

MTÜ Eesti SV Tugigruppide tegevusega saab tutvuda kodulehel: <https://svtugigrupp.ee>

Rita Holm
SV tugigruppide koordinaator

Sündmusi päevakeskustes

Tarvatu Päevakeskuses

- 15.11 kell 10** Isade- ja meestepäev (üllatus).
- 17.11 kell 10** võimlemine Urve Kassi juhendamisel.
- 24.11 kell 10** Mardi- ja Kadripäev koos lasteaias lastega.
- 2.12 kell 11** psühholoogi Riina Pürgi loeng.
- 5.12 kell 12** teine advent Tarvatu Kirikus.
- 8.12 kell 10** võimlemine Urve Kassi juhendamisel.
- 15.12 kell 10** võimlemine Urve Kassi juhendamisel.
- 23.12 kell 10** jõulupidu Päevakeskuses.

Rohkem informatsiooni Tarvatu Päevakeskuse sündmuste kohta: Kaie Järvekiila tel. 5813 2858.

Viiratsi Päevakeskuses

- 17.11 kell 12** tervisliku elustiili kursuse loeng.
- 22.11 kell 10** infotund. Novembrikuu sünnipäevalaste õnnitlemine. Tantsime ja laulame.
- 24.11 kell 12** tervisliku elustiili kursuse loeng.
- 28.11 kell 13** väljasõit Tõrva Veemõnulasse. Registreerimine vajalik.
- 01.12 kell 12** tervisliku elustiili kursuse loeng.
- 02.12 kell 10** pediküüri ja maniküüri teenus. Registreerimine vajalik.
- 08.12 kell 12** tervisliku elustiili kursuse loeng.
- 15.12 kell 12** tervisliku elustiili kursuse loeng.
- 20.12 kell 13** Viiratsi Päevakeskuse ja Tugikodu jõulupidu Härjapea kõrtsis. Registreerimine vajalik.

Rohkem informatsiooni Viiratsi Päevakeskuse sündmuste kohta: Urve Kimmel tel. 5661 8546

Tutvustame Viljandi valla heakor

Viljandi vallavalitsus kinnitas juba suvel žürii poolt tehtud ettepaneku alusel heakorrakonkursi Kaunis Kodu võitjad, kelle nimed on juba ilmunud ühis-meedias ja valla koduküljel. Nüüd, talve hakul ongi hea fotode kaudu meelde tuletada ja nautida Eesti kaunist suve. Žürii käis elamisi kaemas juunis.

Võitjateks ostusid neli kodu Viljandi vallas:

Karjamõisa tee 4, Peetrimõisa küla, autasu saajateks **Pille Vanamb, Kristiina ja Tarmo Õisma**.

Üle-Põka, Mustivere küla, autasu saajateks **Anu ja Marko Moorats**.

Niidu tn 13, Viiratsi alevik, autasu saajateks **Veronika ja Andrus Heinsoo**.

Mõnnaste tee 20, Holstre küla, autasu saajateks **Margot Suija ja Madis Takel**.

Iga majapidamist autasustatakse tänukirja, majamärgi ja rahalise preemiaga 400 eurot. Auhinnad antakse konkursi võitjatele üle tuleva aasta veebruaris, Eesti Vabariigi sünnipäeva puhul toimival valla sündmusel.

Hindamiskomisjoni esimehe, Viljandi vallavalitsuse keskkonnaspetsialisti Liisa Kaasiku sõnul, oli selle aasta konkursile esitatud sama palju kandidaate kui möödunud aastal, kuid osaleda soovijaid oli mõnevõrra vähem. Siiski oli tase ühtlaselt kõrge. Eelkõige hinnati aia kujundust, hooldust ja sobivust ümbritseva keskkonnaga, koha omapärast tulenevate võimaluste kasutust, dekoratiivelementide olemasolu ning elamut ja kõrvalhooneid kui tihet tervikut. "Nii mõnedki kodud olid esitatud ka eelmistele konkurssidele ja rõõm on märkida, et selle ajaga on oma elamisi edasi arendatud", ütles Kaasik.

**Pille Vanamb,
Kristiina ja Tarmo Õisma –
Karjamõisa tee 4, Peetrimõisa küla**

**Anu ja Marko Moorats –
Üle-Põka, Mustivere küla**

Arakonkursi Kaunis Kodu võitjaid

**Veronika ja Andrus
Heinsoo –
Niidu tn 13, Viiratsi alevik**

**Margot Suija ja Madis Takel –
Mõnnaste tee 20,
Holstre küla**

Sinu laps on tähtis, õpi sinagi

Ülle Gurjev,
perearst

Igal inimesel on elus palju rolle. Kõige tähtsam nendest rollidest on ema ja isa roll.

Oluline on piiride seadmine

Laps on kõige kallim. Lapse sündides, tuleb kaks esimest eluaastat elada lapse järgi. Lapse suhtes tuleb olla hooliv ja tähelepanelik. Kui lapsevanemad on hoolivad, loovad nad sellega lapsele turvalise kasvukeskonna. Lapsele tuleb selgelt öelda, et ta on kallid, see annab lapsele enesekindluse. Igapäevane rutiin annab lapsele turvatunde. Need on igapäevased korduvad tegevused: söömine, pesemine, mängimine, koristamine jne.

Oluline on piiride seadmine ja nendest mõlemapoolselt kinnipidamine. Laps harjub nendega. Tähtis on, et need piirid oleksid igapäevaselt samad, mitte ei muutunud vastavalt tujudele. Piire saad hästi panna käsklusega "ei tohi", see fikseerub alla aastastel lastel hästi mälu ja siis nad hakkavadki sõna kuulama. Need lapsed, kes sõna ei kuula, pole väiksena seda käsklust kuulnud. Ja siis nad ei saa aru, mis nende käest nõutakse. Lapse nõudmised järjest suurenevad. Nii tekivadki sõnakuulmatud lapsed, kes tihti on hüperaktiivsed.

Mänguasi – võimalikult lihtne

Igal lapsel peaks olema oma lemmikraamat, lemmikmuinasjutt. Sellega me arendame lapsel kuulamist, avatud mõtlemist. Muinasjutte tuleks ette lugeda ilmekalt, see on huvitavam ja jääb lapsele paremini meelde. Igal lapsel peaks olema kümme tähtsat mänguasi. Iga mänguasi peaks olema arendav. Mänguasju ei tohi olla palju, see väsitab last. Mänguasi võiks olla võimalikult lihtne, näiteks puuklotsid. Laps mõtleb ise sellest välja auto, rongi, see arendab lapse loovust. Mida lihtsam on mänguasi, seda rohkem laps kaasa mõtleb. Hilisemas elus nõuab iga ala loovust. Üks kunstnik rääkis mulle loo. Et viidi tudengid vana sigala kõrvale, maalilaagrisse. Ei midagi ilusat. Istusid ja nukrutsesid seal, et mida teha. Ja korraga

olid pead häid mõtteid täis ja sai tehtud palju huvitavaid pilte. Alati saab midagi millestki teha, peab olema ainult loominguiline. Selline mõtlemine saab paljuskki alguse lapsepõlvest.

Tehke lapsega koos igapäevaseid asju. Kodust kaasa saadud tarkused on kuldaväärt. Eeskuju õpetab rohkem kui sõna. Õpeta last igast tööst rõõmu tundma. Tühi kõht jätab pea tühjaks. Lapse hea arengu eelduseks on korrapärane toitumine. Lapse aju vajab teadmiste omandamiseks piisavalt toitaineid. Kui laps läheb hommikul kooli söömata, siis ei saa temalt ka häid õpitulemusi oodata. Kui lapsel on kõht tühi, siis ta ei suuda keskenduda, ta mõtleb ainult söögile. Õppimisest ei tule nii midagi välja.

Reeglid arvuti kasutamisele

Unepuudus võtab kehalt jõu. Närvisüsteem vajab taastumiseks puhkust. Lapsed on unepuuduse suhtes eriti tundlikud. Kui lapse uni on puudulik, siis tema õpi- ja keskendumisvõime langevad juba järgmisel päeval. Arvuti ja televiisor ei ole vaenlased, nad avardavad inimese silmaringi. Tekkiv infomüra on lapsele väsitav. Abiks on arvuti ja teleri kasutamise reeglid. Selleks võiks olla kuni üks tund päevas, olenemata lapse vanusest. Probleemi puhul mõtle lahendustele. Igal asjal on lahendus. Mõni lahendus on lihtsam, mõni keerulisem.

Ära muretsse ette ja üle, nii tekib ärevus. Lapse ärevus tihti on ema ärevus, mis on kandunud ema käitumise tõttu lapsele. Lapse lapsel endal teha valikuid. Suured valikud algavad väikestest. Me keegi ei tea, miks inimene just sellise valiku teeb. Kui inimene teeb ise valiku, siis ta võtab ka vastutuse ega süüdisti teisi. Valikud saadavad inimest kogu elu. Kehtesta ennast ja õpeta last ennast kehtestama. Enesekohustus on sinu oskus enda eest seista ning oma õigusi ja isiklikku ruumi kaitsta ilma, et solvaksid kedagi või ahistaksid kedagi ning muutuksid agressiivseks. Õpeta last enda õiguste eest seisma.

Iga laps on oma lapsevanemate looming

Tekita lapses huvi kunsti, spordi, muusika, mille iganes vastu. Maailmas on palju huvitavaid. Lapse lapsel leida oma huvi. Need huvid hakkavad inimest saatma kogu elu. Kui laps teeb mitut erinevat asja, siis tulevikus oskab ta oma aega jaotada. Nii jõuab päevas palju rohkem. Kõige vastuvõtlikum on laps 2.-6.aastani, siis on teda lihtne kasvatada. Esimesest elukuust kuni teise eluaastani me hooldame last. 3.-6. aastani kasvatame last, 7.-18. aastani õpetame teda. Pärast seda on laps meile lihtsalt sõber. Nii saab laps suureks ja iseseisvaks. Iga laps on oma lapsevanemate looming.

Teekond tuhande miili taha algab esimestest sammudest. Aita oma last pikal ja huvitaval rännakul.

Kuidas hakkama saada novembriklassikaga?

Riina Pürg,
Viljandi valla
psühholoog

Kätte on jõudnud november, mis paljude inimeste arvates on kõige süngem kuu aastas. Tihti kardetakse just novembri pimedust, masendust, talve lähenemist ja neid emotsioone mida see süngene novembri ilmastik meis tekitab, ehk see ongi novembriklassika.

Kasuta eneseabivõtteid ning pöördu psühholoogi poole

Vaimne tervis on seisund, millega peaks tegelema aastaringelt ning ideaalis võiks olla teadlik eneseabi võtetest, mis just konkreetselt "mind" aitavad. Iga inimese jaoks võivad need olla väga erinevad asjad või tegevused ning hea vaimse tervise tagamine sõltub palju sellest, kui hästi me ennast tunname ja kas oskame õppida emotsionaalsetest kogemustest. Psühholoogina töötades puutun tihti kokku klientidega kes juba tulevad vastuvõtule teadmise, et sügisel algab depressioon ja on selle "programmeerinud" oma mõttemaailmas väljakujunenud mustriks. Väidetavalt kordub see igal aastal ja inimene justkui oleks sellega leppinud kuigi kogeb psüühilisi vaevusi ning juba suve lõpus hakkab kartma sügise saabumist sest... tuleb depressioon. Olen sellist olukorda oma töös palju kohanud ja töö selle mustri on suhteliselt raske sest objektiivselt ongi sügisel, eriti novembris, pime ja külm ning inimesed mõtted on sageli negatiivsed. Siinkohal ongi endale väga oluline meelde tuletada ja teadlikult kasutada eneseabi võtteid ning vajadusel pöörduda psühholoogi vastu-

võtule, et koos aktiveerida enda sisemine ressurss oma vaimse tervise toetamisel.

Mis on vaimne tervis?

Vaimne tervis on viimasel ajal olnud teemaks, millest palju räägitakse, kuid mida me selle all mõistame on omaette küsimus. Arvan, et vaimne tervis on eelkõige toimetulek iseendaga. Samuti head lähi- ja sotsiaalsed suhted, analüüsioskus, töövõime, uudishimu ja tahtektiivsus elu suhtes. Väga suureks väljakutseks meie vaimse tervise tagamisel on ka toimetulek oma emotsioonidega. Psühholoogi töö võtmeküsimuseks on suutlikkus aidata eristada emotsiooni tegelikust olukorrast ja püüda inimestel ratsionaliseerida mingeid olukordi, mis käivitavad automaatsete pinnal tekkinud, sageli ebadekvaatseid emotsioone. Tihti "nakatume" ka teiste inimeste emotsioonidega ja läheme nõ kaasa mingi olukorraga, väsitame end libaprobleemide liigse arutamisega ja hiljem kogeme vaimset kurnatust ning väsimust. Kindlasti olete kõik palju lugenud ja kuulnud vaimse tervise probleemidest ning saanud sotsiaalmeediast, telerist, raadiost, eneseabiõpikutest ja "dr Google-st" palju teadmisi ning tihti ka kinnitust, et kindlasti on "mul" vaimse tervise häire. See ei pruugi tegelikult nii olla sest stressi on meie ümber iga päev ning kõik negatiivne ei ole sugugi vaimse tervise häire. Kutsun siinkohal inimesi hoolikalt mõtisklema, "peeglis vaatama" ja püüdma tegelikkust, oma ümbrust neutraalselt vaatlama.

Nõustamisprotsessis on oluline järjepidevus

Olen psühholoogina töötanud 20 aastat ja Viljandi valla psühholoogina nüüd juba veidi üle aasta. Selle aja jooksul on registreeritud vastuvõtte vallas olnud

Hea vaimse tervise meelepea:

- Tean tegevusi, mis mulle meeldivad, loon võimalusi neid tegevusi teha!
- Püüan eristada emotsiooni tegelikust olukorrast!
- Püüan olla neutraalne, jälgin olukorda kõrvalt, ka ennast!
- Tean olukordi, mis käivitavad negatiivsed/agressiivsed mõtted/emotsioonid ja püüan käituda teisiti – teadlikult muudan strateegiat!
- Loen enne kümneni kui kaatsen "plahvatada"!

ligi 750 kuid tühistamisi, mitte kohale ilmumisi üle 120ne. See tühistamiste arv on minu arvates liiga suur. Põhjuseid on muidugi erinevaid – aktsepteeritavad (haigused, töö jm), ja mitte aktsepteeritavad (ei teata, ei tule kohale, unustavad). See aga tähendab minu töös tühelt istutud aega ja kellegi teise kliendi arvelt nõ pikenenud järjekorda. Tahan teile südamele panna asjaolu, et võttes vastu otsuse osaleda nõustamisprotsessis, on oluline järjepidevus, sest ainult nii saab tekkida muutus. Toon siinkohal näite sellest, et kui arst kirjutab välja vererõhu alandamise rohu siis tuleb seda järjepidevalt võtta, et rõhk püsiks normis. Nii on ka psühholoogilise nõustamisega. Üheks kordne ventileerimine ei aita muuta psühholoogilisi raskusi ja ei ole kindlasti jätkusuutlik töö iseendaga.

Kui tunned, et soovid pöörduda psühholoogi vastuvõtule siis võta julgelt ühendust!

Riina Pürg

Viljandi valla psühholoog

Tel 5262783,

e-post:

riina.purg@viljandivald.ee

November on Pärsti Pansionaadi sünnipäevakuu

Novembrikuu on Pärsti pansionaadi sünnipäevakuu, sest pansionaat tähistab 25. novembril 25-aastaseks saamist!

Sünnipäevakuu sai kena alguse – 1.novembril tähistas oma 25. tööaastat pansionaadi perenaine Juta Pentter. Tema tööleping on numbriga 1.

Sünnipäevakuu tähistamiseks heisati Pärsti pansionaadis ka Eesti Vabariigi ja Pärsti pansionaadi lipud. Sünnipäeva tähistamise päeval, 25. novembril, heisatakse ka Viljandi vallavalituse lipp.

Sünnipäevakuul on pansionaadi elu väga vilgas ja toimub palju huvitavaid tegevusi!

VVT

Pansionaadi sünnipäevakuu sai kena alguse – 1.novembril tähistas oma 25. tööaastat pansionaadi perenaine Juta Pentter. Foto erakogust

Kahekesi koos tuleb ka rohkem jõudu ja pealehakkamist.

Foto: Kadri Allikmäe

Päikesekiire ja Tarvastu lasteaiaid õpivad nüüd kahekesi koos

Septembris käivitus Päikesekiire ja Tarvastu lasteaedade vaheline koostööprojekt "Kahe lasteaia koos õppimine" mida toetab Euroopa struktuuri- ja investeerimisfond.

Projekti peaesmärk on kujundada Tarvastu ja Päikesekiire lasteaedade meeskondades võimekust rakendada õuesõppe meetodeid, tõhustada õppiva organisatsioonina toimimist ning õppida üksteise kogemustest.

Esimene sisukas ja inspireeriv koolipäev "Õues mängides targemaks!" toimus 3. septembril Kopra talus, kus õuesõppe koolitaja Lehte Tuuling meile esmalt teoreetiliselt teadmisi jagas. Järgnesid põnevad ja praktilised tegevused õues. Koolipinki ja õpi-õue jagas kogu lasteaia personal.

Teine õuesõppeline koostegemise sisukas ja rollimänguline päev toimus 23. septembril Kärstna mõisa pargis. "Sügis õues, rõõm on põues!" nii kõlas kahe lasteaia kooliõpilaste hõise, kui retkejuht jänes koosõppimis päeva Kärstna mõisa pargis avatuks kepsles. Koos siili, orava, karu ja hiirega mängisime loodusbingot, õppisime luubi ja mõõdulindi kasutamist.

Looduse ilust meisterdasime järjehoidjaid ja lõkke läheduses sai hoo sisse pillipidu, mida siinsed pargielanikud polnud varem kuulnudki. Tõsi, sügis oli õues ja rõõm meie põues ning kui bussid lasteaedade suunas tagasi vurama hakkasid, haaras iidne tamm jänesel sabast kinni ja sosistas ürgses puude keeles: "Teiega oli tore!"

Kolmandaks ühiseks õueõpilooks kujunes õpetajate õuesõppe seminaripäev Vanaõue puhkekeskuses 8. oktoobril. Hommikut alustasime ühise metsaretkega, mille käigus korjasime pihkudesse põnevat, mida meisterdamiste töötubades kasutada. Peale kosutavat retke jaotati meid kahte töögruppi. Ühes neist meisterdasime endale juhendaja kaasabil samblase õueõpsi, keda siis lustlikus ühisringis teistele tutvustasime.

Teises töötoas tutvusime Piximakey ning Cinemini võimaluste maailmaga. Koostöös valmisid lõbusad ja loovad multikaklipid metsast kaasa toodud materjali abil. Teemaks õuesõppe teematisse sobivad vanasõnad – ikka nii, et vanasõnu vääname ja kõnekäände kääname.

Meie viimane kohtumine toimus 25. oktoobril Päril. Päikesekiire lasteaia lapsed ja täiskasvanud teavad, et Päril on mõnusalt mudased matkarajad. Aga enne veel, kui asusime matkateele, tantsisime matkajalad soojaks ning tutvusime matkavarustusega. Matkateed aitas huvitavamaks muuta matkabingo, kogesime küla ja matkarada erinevate meeltega – kuidas lõhnavad heinamäed ja mullikalau-da ümbrus; mis tunne on, kui kaaslane on sulle silmadeks. Veendusime, et hilissügisel võib leida ka värve, isegi roosat ja sinist. Selleks, et oskasime ennast ja kaaslast aidata ka õnnetuse korral, oli meile esmaabi tarkust tulnud jagama Punase Risti õpetajad Merit ja Sirje. Ja et mälestus kauem kehtaks, saime kaasa nutitegevusena ko-du-se ülesande. Lapsed koos oma õpetajatega saavad leida ka oma lasteaia ümbrusest kauneid vaateid, mida raamida, üles pildistada ja oma kaaslastega jagada.

Sõpradega koos maailma avastamine teeb olemise mõnusaks!

Kirjatüki panid kokku

Tiiu Rõõm, Merike Tulp, Viive Mägi, Astra Jamnes

Uus raamat jutustab Tarvastu kihelkonna pühapaikadest

Nüüdseks juba gümnaasiumi lõpetanud noormeeste uurimistööst alguse saanud mulgi-keelne raamat "Tarvastu kihelkonna vana pühakotusse" on kaante vahel ja ootab lugejaid.

Oma kodukihelkonna pühapaikade muistendeid ja pärimustega seotud kohti uurisid Reijo Sild ja Timo Lihu ning fotod neist paigust tegid Kevin Kohjus, Hendrik Mändla ja Joonas Talvik. Kõik noormehed on Tarvastu gümnaasiumi vilistlased. Nende juhendajad olid õpetaja Sirje Kasendi ja tänaseks meie seast lahkunud Arvi Sepp.

Murderingi juhendaja Kristi Ilves pakkus välja mõtte tõlkida muistendid murderingi liikmetega mulgi keelde ja anda välja raamatuna. Et neid paiku oleks lihtsam külastada, on väljaande lõpus kihelkonna pühapaikade kaart ja koordinaadid.

Raamatu andis välja Tarvastu Muuseumi Sõprade Selts ja rahaliselt toetas Rahvakultuuri Keskus. Huvilised saavad seda osta Tarvastu raamatukogust.

Helle Soots,
Tarvastu gümnaasiumi
õpetaja

Tarvastu Muuseumi Sõprade Seltsi esindaja Aili Anderson kinkis Tarvastu gümnaasiumile 30 mulgi-keelset raamatut. Foto: Tiia Toomsoo

Paistu Kooli õpilase joonistus jõudis koolinoorte ajakirja

On rõõm teatada, et Paistu Kooli 9.klassi õpilane Hanna Liisa Põdra osales oma kunstitööga ajakirja Hea Laps esikaanekonkursil ja võitis oma vanuseklassis (7.-9.klass) teise koha.

Žüriisse kuulusid kirjanik Leelo Tungal, kunstnikud Kirke Kangro, Ulla Saar ja Kertu Sillaste ning ajakirja Hea Laps toimetuse. Tõid laekus hulgalt üle Eesti.

Hanna Liisa töö trükiti septembri Hea Lapse ajakirja kalendriosas. Palju õnne!

Kristi Pajuste

Kirjanik Mart Raua sünniaastapäeva tähistati Kääriku talus

Heimtali kooli vanimaks traditsiooniks on kodukandi luuletaja, proosa- ja näitekirjaniku Mart Raua (14.09.1903-06.07.1980) sünniaastapäeva tähistamine.

Kui algusaastatel saadi kokku praeguses muuseumimajas, siis viimastel aastatel on kirjaniku tütar Anu Raud Heimtali õpilasi ja õpetajaid vastu võtnud Kääriku talus.

Seekordsele kohtumisele seadis oma sammud õpilaste ja õpetajate esindus. Kingituseks võeti kaasa õpilaste omalooming. Nimelt kirjutasid noored Mart Raua luuletuse "Sügisnukrus" sõnu kasutades uue luuletuse. Idee on pärit Eesti Televisiooni kultuurisaatest "OP!". Tulemus oli põnev: kuivõrd sarnaneb noorte luuletajate looming originaaliga. Oma

luuletusi said esitada Anett Ariva (8. klass), Ron-Oskar Ruben (9. klass), Lee Ilus (7. klass).

Lisaks luuletuste lugemisele-kuulamisele räägiti argirõõmudest ja -muredest, tutvuti Kääriku talu tegusa perenaise tööde-tegemistega. Anu Raua südamesooviks on pändi säilitamine – maaelu ja loomingu sidumine Käärikul. Veel sellel aastal peaks trüki ilmuma Anu Raua koostatud ja Ela Tomsoni toimetatud valikkogu Mart Raua luuletustest.

Heimtali koolil on rõõm aidata elus hoida kohalikku pärimust, õppida ja inspireeruda minevikust, et panustada tulevikku.

Täname Anu Rauda lahke ja virgutava vastuvõtu eest!

Kerli Kore
Heimtali Põhikooli huvijuht

Mart Raua sünniaastapäeva tähistasid Heimtali Põhikooli õpilased, õpetajad ning Anu Raud luuletusi lugedes ja kuulates. Foto: Kerli Kore

Kolga-Jaani rahvaraamatukogu juht Kristel Jaago. Foto erakogust

Kristel Jaago – aasta maaraamatukoguhoidja nominent 2022

Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing tähistas oktoobris Toilas maaraamatukoguhoidja päeva piduliku vastuvõetuga. Välja kuulutati aasta maaraamatukoguhoidja 12 nominenti.

Viljandimaalt esitati aasta maaraamatukoguhoidja nominendina Kristel Jaago, kes juhib Kolga-Jaani Rahvaraamatukogu tööd alates selle asutamisest 2020.aastal. Tema tööpiirkonda kuuluvad lisaks keskkogule Kolga-Jaanis harukogud Saarepeedil, Leies ja Tänassilmas ning teeninduspunktid Karulas ja Valmas. Vastloodud asutust juhtima asudes tuli ühe esimese ülesandena lahendada Meleski ja Oiu raamatukogude sulgemise järel piirkonna lugejatele kodulähedase raamatukoguteenuse jätku korraldamine – katsetades sai nii eksida kui õnnestuda.

Raamatukogubussi teenus, mis viiks lugejad Kolga-Jaani

raamatukokku, ei leidnud rahva poolt omaks võtmist, samas on nüüd väga aktiivne ja kindel lugejaskond Valma Külamajas igal reedel ootamas raamatukoguhoidja külaskäiku. Viljandi Linnaraamatukogu nimetas Jaago tööd esile tuues keskendumist koostööle partneritega hariduse, kultuuri ja noorsootöö alalt. Näiteks osalesid Kristel Jaago koordineerimisel tänavu kevadel Viljandi valla ja maakonna raamatukogude koostöös koolide ja lasteaedade animafilmi õpitubades ning said võimaluse oma loominguga osaleda Heino Parsi nimelisel animafilmi festivalil "Kui avan raamatu...". Hea koostöö viljana korraldati suvel raamatukogu, Villem Reimani Kolleegiumi ning Perenaiste Seltsi poolt korraldati suvel Kolga-Jaanis esinduslik ja rohket osavõttu leidnud kodulooline kultuuripäev.

VVT

Heimtal on avatud näitus "Lipp lipi peal, lapp lapi peal"

2022. aasta suvel kuulutasid Heimtali Muuseumi Sõprade Selts koostöös Eesti Rahva Muuseumi, Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu ning Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku tekstiili erialaga välja pükste paigutamise konkursi. Nüüd avati konkursile saabunud töödest näitus Heimtalis.

Konkursile laekus kokku töid 49 inimeselt üle terve Eesti. Enamus saadetud töödest on paigutatud püksid, aga mitmed inimesed saatsid ka lihtsalt näiteid erinevatest paigutatud riideesemetest. Peaaegu iga tööga on kaasa tulnud ka põnev lugu. Konkursi idee autor on kunstnik Anu Raud.

Žürii, mille koosseisus olid Anu Raud, Ave Matsin, Liina Veskimägi-Iliste, Tenno Teidaru, Marta Kononov, Anu Kotli ja Alar Karu, valisid välja erilised paigutatud püksid ning näituse avamisel anti ülenende autoritele ka preemiad. Samuti kutsub muuseum valima rahva lemmik-püksipaari: hääletada saab nii näitusel kui

Auväärne žürii tutvub pükste paikadega ja selgitab parimaid paikajaid. Foto: Raivo Lott

ka ERMi Heimtali muuseumi Facebooki lehel (<https://www.facebook.com/Heimtalimuuseum>).

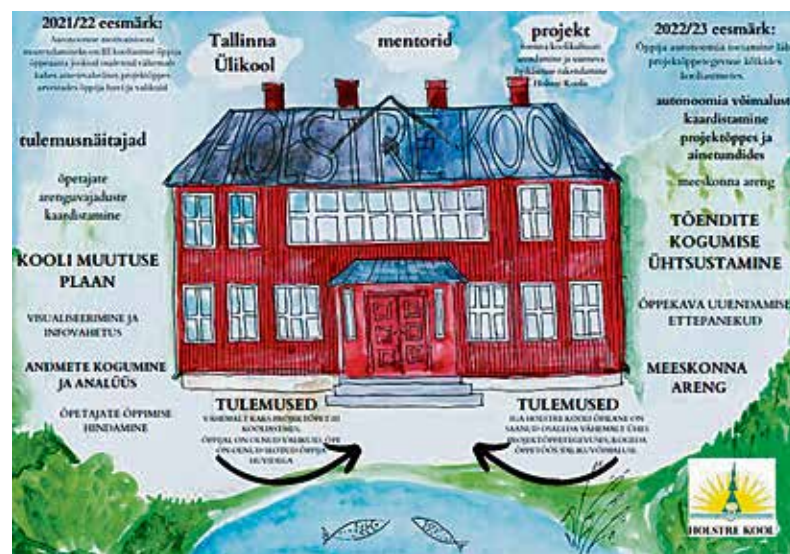
ERMi Heimtali muuseum ootab külastajaid teisipäevast laupäevani kell 9–17.

Teekond tulevikku programmiga Tuleviku Kool

Lisaks igapäevasele õpetamis-tegevusele ja koolielu korraldamisele oli meil julgust, tahet ja uudishimu teada saada, mida pakub programm nimega Tuleviku Kool.

Mainitud programmile eelnes õpetajatele ning tugipersonalile suunatud koolitusprojekt "Toetava koolikultuuri arendamine ja kaasaegse õpikäsituse rakendamine Holstre koolis". Just siis, kui kaasaegsed teooriad olid peaaegu omandatud, uudseid lähenemisi ja põnevaid õpetamisvorme kuulatud, tekkis võimalus koostööks Tallinna Ülikooli ja kogenud koolijuhtidest mentoritega ehk teisisõnu, liituda programmiga Tuleviku Kool.

See, mida tegelikult tähendab programmis osalemine, sai kooli juhtmeeskond teada esimesel kontaktseminaril möödunud aasta septembris, kuhu Tuleviku Kooli väljakutse vastu võtnud kuue kooli (Holstre, Paistu, Kärkla, Kärva, Vara, Narva Kreenholmi Gümnaasiumi) kuueliikmelised meeskonnad olid kogunenud. Seminaril naastes teavitasime kolleege, et nüüd on alanud andmetega töendatud ja õppijast lähtuva muudatuse elluviimine meie koolis ning lisaks veel õpetajate koostööne õppimine! Õnneks suhtusid osapooled ülesandesse austuse ja huviga ning algas tegevus: sõnastada kaugem eesmärk ja aasta eesmärk, koostada eduplaan, kirjeldada tegevusnäitajad ja tulemusnäitajad, tegevuskava. Veebiseminaride ja kontaktseminaride teadmisi

ja ülesandeid püüdis kooli juhttiim jagada õpetajatega, et koostööselt muutust juhtida.

Mis on tegelikult aasta jooksul toimunud?

Juhttiim on osalenud veebiseminaridel (7) ja kontaktseminaridel (3), arutlenud oma meeskonnas ja teiste koolimeeskondadega koostöös muutuse juhtimise ja oma eesmärgi suunas liikumise ideid, kuulunud uuringutel põhinevaid juhtimisteooriaid, visualiseerinud ja esinenud, saanud osa mentorite kogemuste vahendamisest. Õpilased on kogenud õppetööd projektöppes (III kooliaste), saanud tuttavaks sõnapaariga: ennastjuhtiv õppija, kogenud õppetegevustes valikuid ja huvidest lähtuvaid tegevusi. Tunniplaanis on õpioskuste tund, vanemal kooliastmel õpistrateegiate õpetamine lõimitud ainetundi.

Õpetajad on omandanud koostööoskusi (ühine koostööaeg, õpitoad, tunnivaatlused ja -analüüsid, andmekogumine) ja kohandanud õpetamispraktikaid (õuesõpe, projektõpe). 2022-23 õppeaastal jätkame tegevustega programmis ning eesmärgiks on õppijale valikute võimaldamine projektöppe tegevustes ja aineõppes. Ees ootab põnev aasta, sest programmiga Tuleviku Kool tulevikku kooliks muutumine on aeganõudev ja väljakutseid pakkuv arendustegevus kogu kooliperele.

Tänu tegevuste eest kooli juhtmeeskonnale, õpetajatele, tugipersonalile, mentoritele ja kõigile, kes liikumist sel teekonnal jätkuvalt usaldavad ning toetavad.

Marika Kivistik,
Tuleviku Kool juhtmeeskonna liige, Holstre Kooli õppejuht

Riietu targalt ja vali ka rõivaid targalt, siis säästad keskkonda

Kalmetu Põhikoolis on pea aasta aega väldanud KIK rohetechnoloogia projekt "Dress don't stress". Tegu on sisutiheda keskkonnaprojektiga, mis keskendub rõivatööstuse pahupoolele.

Üheteistkümneme kuu vältel on toimunud loengud ringmajandusest, erinevad loomekonkursid ja stiilinädal, teemakohane dokumentaalfilmide kuu, on osaletud põnevates töötubades Olustveres ja Vana-Võidus ning külastatud Humana peasorteerimisjaama Harjumaal, Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskust ning juurest leheni põhimõttel toimivat restorani Fotografiska.

Eksperiment "Mullast võetud pakkus" üllatusi

Uurides ja kogudes teadmisi tekstiili eluringlusest, viisid Kalmetu kooli õpilased õpetaja Viigi Tiitsu juhendamisel läbi eksperimendi "Mullast võetud". Mais kaevati maasse erinevad tekstiilid, märgistati ala, võeti mullaproovid ja jäeti neljaks kuuks mulda. Septembri lõpus ootas õpilasi põnev väljakaevamine, mille käigus selgus, kui suurel määral laguneb looduslikes tingimustes lina, vill, puuvill, samet, viskoos ja sünteetika. Saime kinnituse, et mida tehiskulumalt on kiud toodetud, seda vähem tekstiil laguneb. Mitte mingeid muutusi ei täheldatud viskoosi ja sünteetika puhul. Vä-

hest lagunemist oli märgata sameti puhul. Üllatusena olid väga hästi lagunenud puuvillane, lina ja villane kangas, mida tuli üles kaevata äärmise ettevaatlikusega, sest lagunemisprotsessi tulemina olid kangatükkidest järele vaid riismed. Taaskord tehti pildid ja võeti mullaproovid. Tulemustest antakse kooliperele ülevaatlük loeng.

Todesime, et targalt riietumine ei tähenda mitte lihtsalt taaskasutust, vaid ka targalt riiete valimist. Eelistama peaks nahasõbralikke looduslikke materjale, mille hilisem järeltöötlus on keskkonnasõbralik ja vähem aeganõudev. Nagu katse tõestas, ei lagune tehiskulum materjal (nt sünteetika, viskoos) looduses kiiresti, tekitades lademetes prügi ja probleeme järelkäitlusega. Prügilat külastades nägime, et sinna jõudnud kasutatud riided ladestatakse kogu muu olmeprügiga suurde mäkke. Tekstiilitööstus on üks saastavamaid tööstussektoreid maailmas, tekitab ligi 100 miljonit tonni tekstiilprügi aastas. Prügimägedeks ladestatud prügi laguneb äärmiselt aeglaselt, mistõttu on oluline tähelepanu juhtida ka rõivatööstuses toimuvale.

Mida siis sünteetiliste kangastega peale hakata?

Raskesti lagunevate tekstiilide ümbertöötlemise saadust kasu-

tatakse näiteks tekkide ja patjade täitematerjalina või ka isolatsioonimaterjalina. Lisaks põletatakse tekstiili ka elektrijaamas soojuse tootmise eesmärgil, kuid teekond põletusahju on konarlik ja pikk, sest põletamisele läheb vaid tükeldatud või purustatud tekstiil, mis on omakorda segatud teiste jäätmetega. Kuna efektiivne ringmajandus on alles lapsekingades, saab igaüks anda panuse targalt ostlemise ja mõistliku tarbimise.

24. novembril on Kalmetu koolis moeetendus

Keskmine inimene kasutab igapäevaselt vaid 20% oma riietust. Need 20% riideid võiks olla loodussõbralikest materjalidest ja ajatult stiilsed. Ajatult stiilsed riided on ka valmimas projekti raames käivitunud õmblusringis, kus tuunitakse vanu rõivaid ja jagatakse teadmisi efektiivselt taaskasutusest. Neljapäeval, 24. novembril kell 18 toimub Kalmetu koolis moeshow "Dress like hoovilaps", kuhu on oodatud Viljandi valla koolinoored. Moeetendusega pannakse mitmekesisele projektile väärkas punkt.

Panustame, et muutused saaksid alata meist endist! Projekti rahastab Eesti riik.

Pildid ja tekst
Karin Mägi
projekti juht, Kalmetu Põhikool

Viljandi vallavalitsus Kolga-Jaani kooli õpilasi ja õpetajaid õnnitlemas toreda saali puhul ja parim kink on ikka pall.
Foto: Martin Raid

Kolga-Jaani uues kuues võimlas saavad sportida nii mudilased kui ka täiskasvanud

Kolga-Jaani kooli spordihoone rekonstrueerimistööd lõppesid ja 19. oktoobril toimus avamise puhul spordipäev, mis avas võimla ukseid kogu päevaks.

Kõige pisemad lasteaialapsed ehk meie tulevikutehnikad tutvusid jalgpalliga JK Tulevik esindajate Rain Tõlpuse ja Rivo Rosina juhendamisel. Palju löbu pakus ülisuure täispuhutava palliga mängimine. Järje võtsid üle koolilapsed, kes samuti jalgpalli ABC harjutusi tehes mänguliselt lustisid.

Kell 13.30 toimus spordihoo- ne pidulik avamine ja osapoolte tänamine. Fuajees, kus avatseremoonia toimus, kõlas "Spordimehe" laul, pidulikult avamisel lausuti tänusõnad ehitajatele ning loomulikult söödi ühiselt ka kringlit. Viljandi vallavane- ma Alar Karu sõnul on sportlik eluviis positiivse ellusuhtumise alus. "Usun, et Kolga-Jaani värs- kelt renoveeritud spordihoones on kõik tingimused selleks loo- dud. Uus saali põrand annab head võimalused spordiga te- gelemiseks kooliperile ja samuti kogu piirkonna inimestele. Hea on märkida, et head enesetun- net ei saa ainult saalis sporti te- hes, vaid ka ilus piirkonna rah- variiete värvides võimla väline kujundus loob meeldivalt kut- suva meeleolu igale möödujale," ütles Karu.

Siis aga algas saalihoki turniir "Sport massidesse ja väravasse pall!". Kuigi tegu polnud profi- sportlastega, ei soovinud kergelt alla anda keegi ja nii võideldi tuliselt igas kohtumises. Vär- avasse läks pall kõige edukamalt õpetajate võistkonnal, teise koha pälvis Viljandi vallavalitsuse võistkond ja õpilased tulid tub- lile kolmandale kohale.

Õhtu lõpetas aga tõsine korv- pallilahing Tartu seenioride, Vil-

Hetk mängust, kus kohtuvad vallavalitsus ja Kolga-Jaani kooli õpetajad. Võit- sid sport ja õpetajad.
Foto: Raivo Lott

jandi seenioride ja Kolga-Jaani kohalike meeste vahel. Pinge- lise turniiri esikoht jäeti koju, viljandlased pälvisid teise koha ja kolmanda kohaga tuli leppida Tartu meestel. Tartlaste ridades mängis ka Kolga-Jaani kooli di- rektor Hasso Kukemelk. Pealt- vaatajatele toimus väga osavõtu- rohke viskevõistlus Rock Tartu Terminali auhindadele. Tõeli- selt suurepärase spordipäeva eest suur-suur tänu Kolga-Jaani lasteaia- ja kooliperile, oma vah- vatele ja sportlikele kolleegidele Anna Mõlterile, Eha Fedorovile, Rain Tõlpusele, Rivo Rosina- le, Ants Vaksile, Mikk Vaksile, Mart Vaksile, Joel Paalile, korv- pallimeestele ja kõigile teistele, kes oma panuse lisasid! Nii hea alguse järel on küll põhjust loo- ta, et Kolga-Jaani võimlas spor- dihuvilisi jätkub ja spordipisik nakatab nii lasteaialapsi kui täiskasvanuidki, kes seni veel liikumisrõõmu avastanud pole. Terves kehas terve vaim!

Vallavalitsuse ehitusnõuniku Evelin Paistu sõnul paigaldati

ehitustööde käigus võimlale uus põrand, viimistleti seinad ja vahetati ukseid. Uuendati fuajee viimistlust ja paigaldati moodul ripplagi. Samuti korrastati trepp, mis viib teisele korrusele, kus uuendati viimistlust. Tei- sele korrusele paigaldati veel ventilatsioonisüsteem ja trans- formeeritavad vaheseinad, mis võimaldavad samaaegselt kasu- tada võimlat ning teise korruse ruume. Väljast korrastati fassaad terve võimla ulatuses ja võimla otsaseinas kasutati Kolga-Jaa- ni kihelkonna värve. Lisaks paigaldati hoone ette drenaa- žitorustik, mis kogub kokku ja suunab liigse vee majast eemale ning terve võimla ulatuses valati betoonpandus.

Kolga-Jaani kooli võimla re- konstrueerimise ehitustööd viis ellu Kamo Ehitus OÜ ning omanikujärelevalvet teostas AS Infragate Eesti. Kokku läksid re- noveerimistööd maksma 506 017 eurot koos käibemaksuga.

Mati Adamson
Raivo Lott

Eesti Rahva Muuseum ootab külla

Eesti Rahva Muuseum Tartus on tõeline näituste ja sünd- muste keskus. Kontserdid, teatrid, lastelaagrid, õpitoad, konverentsid, seminarid – kõik mahuvad sellesse erilise arhitektuuriga suurde hoo- nesse Raadi linnaosas.

Näitused

ERM ootab ikka külalisi oma püsinäitustele "Uurali kaja" ja "Kohtumised". Mõlemad on nii mahukad, et igaüks leiab siit alati midagi uut. Pealegi uuenevad mõned püsinäitus- te osad aeg-ajalt: just vahetati vaibasaalis välja eksponeeri- tavad vaibad, avatud hoidlas on näha ligi 1500 kotti ERMi kogudest ning osalussaalis on nüüd mõnda aega avatud naiste puutöönäitus "Kaasaja kuningannadelt: kiiged ja küünlalühtrid". 2023. aasta veebruaris avame uue suu- re näituse "Õige keha, vale keha?", mis heidab valgust keha kultuurilisele tähendu- sele Eestis.

ERMi galeriis on kuni 15. jaanuarini avatud suurepära- ne näitus "Põlev mees Peeter Mudist", mis on pühendatud meie kunsti ühe omanäolise-

ma kunstniku 80. sünniaas- tapäevale. Näitusel on ligi 60 maali ja paarkümmend skulptuuri. Teosed kujutavad kunstnikule olulisi inimesi, piltide kõrval on aga kasu- tatud Peeter Mudisti enda kirjutatud tekste. Mudist on Eesti kunsti üks suuremaid legende, kelle loomingut on alati saatnud kunstiarma- stajate suur imetus.

ERMi jõululaat

Kvaliteetset Eesti käsitööd ning maitseid väärtustav ERMi jõululaat toimub tänavu kahel päeval:

10. ja 11. detsembril muuseu- mis ja selle välialal.

Kohal on 180 kauplejat. Laa- dale tullakse kaupleva kõik- jalt Eestist, sh Setomaalt, Nar- vast, Pärnust ja saartelt. Laada külastele sissepääs prii.

Millal külalisi oodatakse?

ERM ootab kõiki külla teisi- päevast pühapäevani 10–18. Lisaks näitustele on avatud restoran ja muuseumipood.

Lisainfo kõige kohta, mis majas toimub: www.erm.ee.

Kvaliteetset Eesti käsitööd ning maitseid väärtustav

ERMi JÕULULAAT

10. detsembril kell 10–18
11. detsembril kell 10–16

Muuseumi sise- ja välialal 180 kauplejat, kellest üle 70 pakuvad ehedat kodumaist toitu. Laadale tullakse kaupleva kõikjalt Eestist, sh Setomaalt, Narvast, Pärnust ja saartelt!

Laupäeval saab tantsu lüüa Anu, Triinu ja Tõnis Tauli torupillimuusika saatel. Pühapäeval rõõmustab laadalisi Nedsaja Küla Bänd. Mõlemal päeval teeb tuju heaks Julius Koppel akordionil.

Välialal mitmed üllatused ja atraksioonid, ERMi muuseumipoes erisoodustused.

Päeva juhib Piret Simson

Sissepääs on prii!

Eesti Rahva Muuseum ♦ Muuseumi tee 2, Tartu ♦ www.erm.ee

ÕHKSOOJUSPUMPADE

MÜÜK
PAIGALDUS
HOOLDUS

5184429

Sügisel liikumispäeval Päril sai proovida võistlemiseks mõeldud tõukerattaid. Foto: Mati Adamson

Sügisene liikumispäev Päril

Laupäeva, 22. oktoobril sai Päril oma tervist turgutada mõnusal Mäemetsa terviserajal matkates.

Kergliiklusteel oli võimalus proovida erinevaid tõukerattaid ja saada infot nendega Soomaal korraldatavatest matkadest. Suur tänu vahva võimaluse eest Algis Martsoole Soomaa.com meeskonnast! Pisikeseks turgutuseks oli traditsiooniliselt tee ja küpsis.

Päeva lõpetas osalejate seas peetud loosimine, kus loosirastast keerutas Lisette ja õigsuse üle valvas Lisett. Fortuuna naeratas Mairold Kullamale, Sille Hansonile ja Malle Antile. Palju õnne! Teile kuuluvad kahe korra piletid Abja vee- ja saunakeskuses. Viljandi vald tänab kõiki osalejaid ja loomulikult korraldajaid! Liikumine on tervise ja ilu pant!

VVT

Neljakordne Eesti meister rallikrossis on Rommi Pukk ning hõbedamehed Kevin Allik ja Tõnu Peek

Veel Raassilla võistluse emotsioonide kütkeis olles, on ääretult hea meel kirjutada, et meie valla mehed olid edukad Terminal Oil rallikrossi Eesti meistrivõistlustel.

Kuuest etapist koosnenud meistrivõistlused lõppesid võidusõiduga Porsche Ringil Pärnus. Kahtlemata oli Rommi Pukk tahtmist täis viimast etappi võita, kuid auto arvas teisiti ja Rommi pidi tehnilistel põhjustel sõidud katkestama. Siiski õnnestus mehel juba neljas Eesti meistritiitel võita ToringCar masinaklassis BMW 120ga ja kokku 129 punktiga. Teise koha mees oli Priit Rebane, Volvo C30, 125 punktiga ja kolmas Andreas Aruaas, Ford Fiesta MK6, 119 punktiga.

Lisaks meistritiitlile saavutasid meie mehed kaks hõbedast kohta – Super1600 Kevin Allik,

Rommi Pukk. Foto erakogust

Mitsubishi Colt, 114 punktiga ja SuperCar Tõnu Peek, Mitsubishi Lancer Evo IX, 97 punktiga.

Viljandi vallavalitsus õnnitleb Eesti meistrit ja hõbedasi mehi ning soovib edasisteks võistlusteks gaas põhja!

Tulemused on leitavad siin: <http://www.mylaps.ee/tulemused/emv-rallikrossis>

Mati Adamson
spordispetsialist

Discgolfaritele olid Viljandimaa meistrivõistlused medalirohked

15.-16. oktoobril selgusid Viljandimaa meistrid Valuoja ja Saarepeedi discgolfipargis nii individuaalselt kui ka paaris mängus.

101 osalejat sisustasid kaks pikka päeva tiheda kettalennutamise. Viljandi vallavalitsus tänab ja õnnitleb kõiki Viljandi valla sportlasi, kes osalesid Viljandimaa meistri-

võistlustel discgolfis nii individuaal- kui ka paarismängus. Erilised õnnitlused neile, kes võistluste lõpetamisel Saarepeedi lauluväljakul medalid pälvisid! Samuti suurim tänu võistluse korraldajatele!

Võistluste paremiku leiata siit: https://www.facebook.com/events/576146904207420/?active_tab=discussion

Discgolfarid töid Viljandi vallale taas medaleid.

Foto: Janek Pool

Kolmekordne Viljandimaa meister lauatenises Elis Türk (keskel).

Foto: Peeter Allikoja

Elis Türk tuli lauatenises kolmekordseks Viljandimaa meistriks

Viljandi spordihoones selgusid Viljandimaa meistrid lauatenises naiste ja meeste üksikmängus, paarismängus ning segapaarismängus.

Võistlustel osales 31 meest ja 12 naist. Meie vald võib olla uhke, sest naiste arvestuses tuli Viljandimaa meistriks Viljandi valla neiu Elis Türk ja hõbemedali pälvis samuti meie valla neiu Petra Okas. Naiste paaris-

mängus krooniti Elis ja Petra Viljandimaa meistriteks. Elise vend Henri Türk sai koos Ron-Oskar Rubeniga meespaarismängus kaela hõbemedali. Elis jõudis oma kolmanda kuldmedalini segapaarismängus, võites võistluse Kert Villemsiga paaris mängudes.

Oma debüüdi tegi Viljandi valla vormis Viiratsis elav Heiko Kraaner. Tore, et meie teed

jälle ristusid ja saame koostööd teha! Viljandi vallavalitsus õnnitleb meie ülitublisid lauatenisiste suurepärase tulemuste eest! Aitäh treeneritele nähtud vaeva eest ning noorte vanematele toetuse eest! Oleme uhked! Suur tänu võistluse korraldajatele. Fotod: Peeter Allikoja ja Mati Adamson.

Mati Adamson
spordispetsialist

Sügiskarika jalgpallis võitis Tiim Ramsi

Pühapäeval, 2. oktoobri kaunil sügisel selgitati Heimtali kunstmuruväljakul Viljandi valla sügisturniiri võitja jalgpallis.

Turniir näitas, et Viljandi vallas jagub häid mängijaid. Mängud olid igati võitluslikud, kuid austati ka mängusõpru. Võitja selgus alles viimases mängus, kus vastamisi olid FC Vardi ja Tiim Ramsi. Võitajana väljus sellest mängust tulemusega 1:0

Tiim Ramsi. Kapten Tõnis Kivi eestvedamisel võideti turniir täiesuguga. Teise koha saavutas FC Vardi, kus mängis ka noor Paistu kooli õpetaja Susanna Randmaa ja kolmanda koha pälvis võistkond FC King volikogu esimehe Mait Allasega eesotsas.

Eriline tunnustus aga kuulub võistkonnale FC Phoenix, kus mängisid Paistu kooli noored. Väga tore, et poistele tuli appi

lapsevanem Marat Kazarjan, kes süstis noortele tugevat mängu. Mäng-mängult saidki poisid indu juurde ja on kindlasti oodatud järgmistele spordiüritustele. Oli tore sügisene turniir. Õnnitleme medalivõitjaid, täname kõiki osalejaid, eestvedajat Kardo Kiviranda ja kohtunikku Kevin Paavot ning suurim tänu Heimtali koolile abi eest turniiri korraldamisel!

VVT

Kenal sügisel mängiti jalgpalli ja selgitati valla sügisturniiri parimad.

Foto: Mati Adamson

Vallavolikogu 27. oktoobri istungil otsustati

1. Saadi ülevaade Saarepeedi Rahvamajast.
2. Saadi ülevaade Saarepeedi Koolist.
3. Muudeti Viljandi Vallavolikogu alatise kultuuri- ja spordikomisjoni koosseisu.
4. Kinnitati Kolga-Jaani Kooli arengukava aastateks 2022-2025.
5. Muudeti Viljandi Vallavolikogu 27.01.2022 määrust nr 6 "Eluruumi alaliste kulude piirmäärad toimetulekutoetuse määramisel".
6. Kinnitati Viljandi valla teehoiukava aastateks 2022-2026.

7. Volitati maa hindamise seaduses sätestatud küsimuste lahendamine Viljandi Vallavalitsusele.
8. Algatati Kiini külas päikeseelektrijaama detailplaneering.
9. Vallavara võõrandamine Viiratsi alevikus.
10. Otsustati taotleda munitsipaalomandisse Taganurga külas asuv katastriüksus.
11. Vastati arupärimisele Ramsi lasteaia juurdeehituse ja Viiratsisse Viljandi vallamaja ehitamise kohta.
12. Võeti teadmiseks, et Anzori Barkalaja esitab arupärimise.

13. Volikogu kirjavahetus.
14. Vallavanema informatsioon.

Ülekannet istungist näeb:
<https://www.youtube.com/channel/UCz8ApyQEeb-8bOI-10-CAhSQ/videos>. Samas võimalik ka järelvaadata.

Järgmine vallavolikogu istung toimub 24. novembril Holstre Magasiadas.

Vallavolikogu istungi materjalid leiab valla kodulehelt: www.viljandivald.ee/dokumendiregister

Vallavalitsuse istungite kokkuvõte

Avaldame Viljandi Valla Teatajas kokkuvõtte vallavalitsuse 4., 11., 18. ja 25. oktoobri istungitest.

Finants

- Otsustati eraldada reservfondist:
- Ramsi lasteaiale "Taruke" basseini remondikuludeks 700 eurot;
- Saarepeedi koolile mänguväljaku remondikuludeks 870 eurot.

Haridus, kultuur, sport

- Kooskõlastati Ramsi Lasteaia "Taruke" koosseis alates 01.01.2023;
- Kinnitati Tarvastu Lasteaia hoolekogu koosseis.
- Toetati huvihariduse ja huvitegevuse eelarve vahenditest noori:
- Veemotospordi maailma-meistrivõistlustel osalemisega kaasnenud kulude katmisel 600 euroga;
- Vibulaagris kaasnenud kulude katmisel 50 euroga;
- Iluuisutamise treeninglaagris kaasnenud kulude katmisel 50 euroga;
- Sõudmislaagris kaasnenud kulude katmisel 50 euroga;
- Võrtsjärve õppekeskuse kaalunduslaagris kaasnenud kulude katmisel 50 euroga.
- Kinnitati Viljandi valla lasteaia "Päikesekiir" hoolekogu koosseis.
- Võeti vastu ettepanek Viljandi valla kultuuritöötajate ja noorsootöötajate puhkuste muutmiseks.
- Kinnitati Viiratsi lasteaia "Rüblük" hoolekogu koosseis.

Sotsiaal

- Tunnistati kehtetuks Viljandi Vallavalitsuse 04.03.2014 korraldus nr 174 "Hoolekandeaustuse paigutamine ja hoolduskulude tasumine".
- Kinnitati Pärsti Pansionaadi töötajate koosseis alates 01.01.2023.
- Otsustati paigutada 2 alaealist last asendushooldusteenuks;
- Lõpetati sotsiaaleluruumi üürileping aadressil Raamatukogu tee 2/2-12, Paistu küla.
- Kuulati ettepanekuid sotsiaalvaldkonna struktuuri muutmiseks.

Ehitus ja planeerimine, majandus

- Anti arvamus:
- Tiidu kruusakarjääri keskonnala taotlusele;
- Leppetrahvinõude osas;

- AS Viiratsi Saeveski keskkonnala muutmise taotlusele.

- Anti seisukoht päringule.
- Anti ehitusluba:
- Holstre-Polli madalseikluspargi püstitamiseks Holstre-Polli spordikeskuse katastriüksusel;
- Sotsiaalmaja perearstikeskuse ümberehitamiseks Kolga-Jaanis Põltsamaa mnt 2c katastriüksusel.
- Anti üürile munitsipaalkorterist kaks tuba.
- Kiideti heaks hajaasustuse programmi toetuse kasutamise aruanne:
- "Raanikalda kinnistule Kingu külas suurkaevu rajamine ja veeühenduse paigaldamine";
- "Pärna kinnistule Puiatu külas kanalisatsioonisüsteemi rajamine";
- "Katimärdi kinnistu Mustapali külas salvkaevu parandamine ja joogiveetorustiku rajamine";
- "Riiska-Mandle kinnistule Mustivere külas kanalisatsioonisüsteemi rajamine";
- "Ripsi tee 2 kinnistule Verilaske külas kanalisatsioonisüsteemi rajamine".
- Rahuldati toetuse taotlused ning rahastati vabanenud vahendite arvelt hajaasustuse programmist kahte projekti ning ühte osaliselt.
- Muudeti:
- Viljandi Vallavalitsuse 08.06.2021 korralduse nr 2-3/601 "Hajaasustuse programmi taotluste rahuldamine" punkti 1.31;
- Viljandi Vallavalitsuse 30.08.2022 korraldust nr 626 "Katastriüksuse jagamine ning koha-aadresside ja sihtotstarvete määramine".
- Määrati:
- Ehitise teenindamiseks vajalik maa ja munitsipaalomandisse taotletavale maale sihtotstarve Suislepa külas;
- Korteriomandi seadmisel ehitise teenindamiseks vajaliku maa suurus, maaüksusele sihtotstarbe ja koha-aadress Pahuvere külas Ritsu katastriüksusel;
- Vana-Võidu külas asuvale hoonele unikaaladress.
- Kuulati informatsiooni Pärsti tee 14-10 korteriomaniikult.
- Algatati pärimismenetlus Uusna külas Pärna tee 2 korteriomandi osas.
- Nõustuti Sinialliku külas asuvate katastriüksuste liitmise üheks katastriüksuseks.
- Seati tähtajatu ja tasuta sundvaldus Telia Eesti AS kasuks Vana-Võidu külas.
- Nõustuti vallale kuuluva

katastriüksuse koormamisega tähtajatu ja tasuta isikliku kasutusõigusega Elektrilevi OÜ kasuks:

- Jämejala külas;
- Vardja külas.
- Nõustuti katastriüksuste vahelise piiri muutmistega ja katastriüksuse jagamisega ning määrati uute piiridega moodustatavatele katastriüksustele koha-aadressid ja sihtotstarbed Pinska külas.
- Jagati katastriüksused ning määrati koha-aadressid ja sihtotstarbed:
- Lolu külas;
- Pulleritsu külas;
- Taganurga külas;
- Paistu külas;
- Holstre külas.
- Algatati detailplaneering Vana-Võidu külas eesmärgiga moodustada elamumaa krundid ja määrati nende ehitusõigus.
- Saadi ülevaade Peetrimõisa tuletõrje veevõtukoha ehitusest.

Hanked

- Riigihankes "Elektripaigaldiste käidukorraldus, hooldus ning remonttööd 2023-2024" tunnistati edukaks hanke osale 1 esitatud Kingu Elekter OÜ pakkumus maksumusega 31 382 eurot, hanke osale 2 esitatud Kingu Elekter OÜ pakkumus maksumusega 37 028 eurot ja hanke osale 3 esitatud OTELEKT OÜ pakkumus maksumusega 16 320 eurot. Hinda-de lisandub käibemaks.

Muu

- Vallavanema informatsioon.
- Saadi ülevaade:
- KOV toetusvõimalustest;
- haldusüksuse loomisest.

Ehituskomisjoni otsuste kokkuvõte:

- Anti 19 ehitusluba.
- Anti 2 kasutusluba.
- Kooskõlastati 7 suurkaevu asukoht.
- Algatati 3 projekteerimistingimuste andmise avatud menetlust.
- Anti 2 projekteerimistingimused.
- Kuundati seisukoht 5 küsimuses.
- Lisaks väljastasid ehituspetsialistid ehitisregistri kaudu otse 15 ehitusteatist ja 17 kasutusteatist.

Ehituskomisjoni protokollid leiab dokumendiregistrist aadressil: <https://bit.ly/3dkemL3>

TEATED

- Tartu Puu OÜ puhastab teie metsaääred, põlluaäred ja kraavi-pealsed kasvavast võsast. Info: 5887 2388

- Lapsehoidja- ja kodukoristusteenus 5346 8588

- Ostame metsamaad, raieõigust, kasvavat ja virnastatud võsa. Tel. 5807 8644

- Fekaalivedu, survepesu, ummistuste likvideerimine. Tel 558 8811, www.fekto.ee

- Ostan nõukogude aegseid sõiduaute kasutamata varuosi. Võib pakkuda ka VAZ sõidukit. Tel 5565 1952

- OÜ ETEST PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee

- Ostan garaaži Viiratsis, tel. 502 2499.

- Kodumasinat remont, varuosad. Tel. 517 9771 või merton@hot.ee

Meie detsembri lehe vahel ilmub ka

VALLA KALENDER 2023

Andke märku, kes soovib oma ettevõtte reklaami kalendris avaldada.

Esimesed tellijad saavad ka valida, millise kuu juures oma reklaam avaldada.

Ühe mooduli hind on 60 eurot.

Andke on soovidest teada e-posti aadressil: ajaleht@viljandivald.ee või telefonil: 530 42447

- Pottsepatööd •
- Loodusehitus •
- Üldehitus •

+372 5675 1468

www.stoneandcrystal.ee

Sündmusi Viljandi vallas

17. novembril kell 10 võimlemine Urve Kassi juhendamisel Tarvastu päevakeskuses.

17. novembril kell 17 Viiratsi rahvamajas teabepäev Viljandi valla korteriühistute esindajatele.

18. novembril kell 20 lõikuspidu Kärsna Kultuuriaidas. Meelt rõõmustavad Tauri Anni ja DJ Hennri. Pilet 10 eurot.

19. novembril kell 16 Võhma Linna Teatri etendus "Vilets aasta tomatite kasvatamiseks" Paistu rahvamajas. Pääse 7 eurot.

22. novembril kell 10 infotund, sünnipäevalaste õnnitlemine, laulame ja tantsime. Viiratsi päevakeskuses.

24. novembril kell 10 mardi- ja kadripäev koos lasteaia lastega Tarvastu päevakeskuses.

25. novembril kell 14 Pärsti Pansionaat 25.

27. novembril kell 17 esimese advendi tähistamine ja tulede süütamine kuusel Saarepeedi rahvamaja ees. Meeleolu loob segakoor Üits Viis.

28. novembril kell 13 väljasõit Tõrva Veemõnulasse. Viiratsi päevakeskus. Registreerimine vajalik!

1. detsembril kell 12 tervisliku elustiili kursus Viiratsi päevakeskuses.

2. detsembril kell 10 pediküüri ja maniküüri teenus Viiratsi päevakeskuses.

2. detsembril kell 11 psühholoog Riina Pürgi loeng Tarvastu päevakeskuses.

4. detsembril kell 12 jõululaat ja päkapikutöötoad Paistu rahvamajas.

4. detsembril kell 12 koduste laste ja kõigi laste jõulupidu Saarepeedi rahvamajas. Jõuluetendus ja jõuluvana,

8. detsembril kell 10 võimlemine Urve Kassi juhendamisel Tarvastu päevakeskuses.

9. detsembril kell 20 jõulupidu kõigile Saarepeedi rahvamajas. Ervin Lillepea ja ans Kruiis, pilet 15 eurot.

11. detsembril kell 11 Paistu piirkonna koduste laste jõulupidu Paistu rahvamajas.

13. detsembril kell 17.30 kahe aastase lapse kõne ja arengu toetamine Viljandi Perepesas.

Vallavalitsuse istungi materjalid leiab valla kodulehelt: www.viljandivald.ee/dokumendiregister

KUU FOTO

Ramsi külas on puudelt langenud lehtedega talitatud teisiti kui mujal. Nii melt otsustas ettevõtja ja Viljandi vallavalitsuse liige Viljar Lohu lahendada olukorra nõnda, et Ramsi vabaajakeskuse juurde punuti vitstest mahukas kompostikorv, mis täideti sügislehtedega. Viljar Lohu on öelnud, et soovis kompostikorvi ideed joudis Viljar Lohuni Facebooki kaudu, kus Tartu ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia õppejõud Ave Matsin jagas samasugust puulehtede kompostimise lahendust Göteborgi linnast. Hiiglaslik korv punuti Viljandi vallale kuuluva Ramsi vabaajakeskuse õuele. «Keskus oli ka nõus ja tegimegi sõpradega ära,» ütles Lohu Sakalale. Foto: Raivo Lott

Õnnitleme uusi ilmakodanikke!

MARTEN KASS
26.09.2022
ALEXANDER KADAK
29.09.2022
HANNA PAAVEL
10.10.2022
RAGNE ALTERMANN
16.10.2022
LEONHARD-LUCAS
TAHKER
17.10.2022
ELERY KLAMPE
20.10.2022
KEIRY PLAKS
23.10.2022
LEONHARD LAANSALU
25.10.2022

KIRIKUTES

KOLGA-JAANI JOHANNES KOGUDUSES

Jumalateenistused igal pühapäeval algusega kell 14.

20.11 - Igavikupühapäeva missa

27.11 - 1. adventiteenistus ja 1. adventiküünla süütamine kirikus koguduse pühapäevakooli laste poolt.

4.12 - 2. adventiteenistus

11.12 - 3. adventiteenistus

18.12 - 4. adventiteenistus

24.12 - Jõuluõhtu liturgia algus kell 16

25.12 - 1. jõulupüha missa algus kell 14

31.12 - Vana-aasta missa algus kell 16

TARVASTU PEETRI KIRIKUS

20.11 11.00 IGAVIKUPÜHAPÄEVA jumalateenistus. Mälestame lahkunud lähedasi

27.11 11.00 Adventiaja 1. pühapäeva jumalateenistus

4.12 11.00 Adventiaja 2. pühapäeva jumalateenistus

11.12 11.00 Adventiaja 3. pühapäeva jumalateenistus

EELK PAISTU MAARJA KOGUDUSES

27.november, pühapäev kell 16 Adventiaja 1. pühapäev. Kiriku-aasta algus. Kontsert-õhtupalvus. Juhtmõte: Sinu Kuningas tuleb alandlikkuses

Peale õhtupalvust süütame adventiküünlad Paistu rahvamaja juures

11.detsember, pühapäev kell 14 Adventiaja 3. pühapäev. Missa. Juhtmõte: Valmistage Issandale teed

Õnnitleme sünnipäevalapsi!

HELMI KURT	98. 17.11.1924	Tusti küla
AGATHE KINSIGO	96. 11.11.1926	Vana-Võidu küla
LINDA ARUMÄE	95. 30.11.1927	Vanavälja küla
MIHKEL VIIDIK	94. 02.11.1928	Metsla küla
ASTRA ALLIK	93. 09.11.1929	Saarepeedi küla
MARIA FEODOROVA	92. 12.11.1930	Mustla alevik
ENDI SIREL	15.11.1930	Suislepa küla
VALJA ERM	21.11.1930	Saarepeedi küla
ELMAR KASK	91. 17.11.1931	Tänassilma küla
MIHKEL KOIT	85. 11.11.1937	Tõrreküla
MARI PARM	15.11.1937	Kolga-Jaani alevik
LEENA NOORMETS	19.11.1937	Mustla alevik
MILVI ROOS	30.11.1937	Päri küla
JAAN JÜRINE	80. 01.11.1942	Vardja küla
VEERA BORŠEVITSKAJA	14.11.1942	Välgita küla
MARE VAHTRAMÄE	15.11.1942	Saarepeedi küla
TÖNIS LAANSO	16.11.1942	Puiatu küla
JAAK URI	21.11.1942	Mustla alevik
VIRVE RELL	23.11.1942	Vaibla küla
JÜRI PEDAK	24.11.1942	Intsu küla
KRISTI PAGI	25.11.1942	Vana-Võidu küla

Rahulikus tempos reisielamused järgmistel reisidel

3.-4.detsember 2022 jõulureis Riiga

9.-14.detsember 2022 Poolamaa jõuluturud Krakowis ja Varssavis ning talvepealinn Zakopane

2.-4.märts 2023 Kaziuke muge ehk Leedumaa suurim toidufestival koos käsitööga. Näeme ka suurejoonelist rongkäiku.

18.-25.aprill 2023 Hollandi kuulus lilleparaad ja muud põnevad paigad

"Hansaliinide" mugav reisibuss väljub Viljandist

Olete oodatud!

Reisikavad kodulehel.
Kiirinfo reisijuht
Mariannelt telefonil
5029006

Segakoor Üits Viis kutsub
LAULA END KOOS MEIEGA LAULUPEOLE

Ootame lisaks Tarvastu rahvale
Tänassilma, Uusna, Viiratsi ja Saarepeedi lauljaid
Kirjuta: annelyutsik@gmail.com Helista: 5028617

Mälestame

JUHAN TUUKSAM
06.06.1936 – 01.10.2022
Soe küla

KALJO JÄRVIS
17.04.1947 – 01.10.2022
Sinialliku küla

AIME HERMAN
28.07.1941 – 02.10.2022
Kaavere küla

KALJU VIKI
15.06.1958 – 05.10.2022
Lätkalu küla

VALENTINA ZIMMERLING
05.12.1953 – 05.10.2022
Kärstna küla

HELBE VAHTER
12.01.1934 – 06.10.2022
Leie küla

HELLE AAVIK
26.01.1940 – 08.10.2022
Viiratsi alevik

KÜLLI RABA
15.02.1957 – 09.10.2022
Kassi küla

MATI RÄNDVA
13.09.1964 – 10.10.2022
Tobraselja küla

JELENA TJUŠKA
30.01.1930 – 15.10.2022
Tõnissaare küla

MAIE PERVE
03.04.1939 – 15.10.2022
Kannuküla

ENDEL RENNIT
06.03.1956 – 16.10.2022
Päri küla

URMAS ESNA
27.08.1952 – 20.10.2022
Päri küla

ALDOR LARETEI
17.02.1955 – 22.10.2022
Unametsa küla

EDGAR SORK
02.10.1927 – 27.10.2022
Pinska küla

LINDA SARAPUU
16.08.1942 – 29.10.2022
Peetrimõisa küla

HENDRIK SERWINSKI
23.02.1947 – 31.10.2022
Paistu küla

JUHAN SOLL
04.02.1964 – 31.10.2022
Tõmbi küla

Viljandi Valla Teataja

Viljandi Vallavalitsuse väljaanne

Tegevtoimetaja Raivo Lott

Toimetusel on õigus tekste lühendada ja korrigeerida.

e-post ajaleht@viljandivald.ee

Kontakttelefon 5303 5482 (üldinfo), 5304 2447 (toimetaja)

Kodulehekülg www.viljandivald.ee